

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Mikroregion Strážnicko a jeho rozvoj
Microregion Strážnicko and its Development

Student: Veronika Kolajová

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra regionální a environmentální ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Kolajová**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202R040 Regionální rozvoj**
Téma: **Mikroregion Strážnicko a jeho rozvoj**
Microregion Strážnicko and its Development

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska
 3. Charakteristika mikroregionu Strážnicko
 4. Vybrané aspekty rozvoje mikroregionu Strážnicko
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

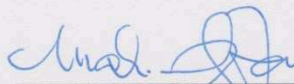
MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2006. 956 s. ISBN 80-248-1117-0.
WOKOUN, René et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.
WOKOUN, R., J. MALINOVSKÝ, M. DAMBORSKÝ, J. BLAŽEK et al. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Jan Malinovský, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 9. května 2014

.....
Veronika Kolajová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce doc. Ing. Janu Sucháčkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které přispěly k vypracování této bakalářské práce. Rovněž také děkuji představitelům obcí mikroregionu Strážnicko za vstřícnost a poskytnuté informace, které obohatily tuto práci.

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Teoretická východiska.....	2
2.1	Vymezení pojmu region	2
2.2	Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS a CZ-NUTS.....	3
2.2.1	Regiony soudržnosti	4
2.2.2	Kraje	5
2.2.3	Obce	6
2.3	Mikroregion	6
2.3.1	Strategické plánování rozvoje	8
2.3.2	Financování a hospodaření mikroregionu	8
2.4	Programovací období 2007 – 2013.....	9
2.4.1	Cíle EU a operační programy	9
2.4.2	Strukturální fondy, Fond soudržnosti	11
2.5	Programovací období 2014 - 2020	12
2.5.1	Cíle EU a operační programy	12
2.5.2	Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF).....	13
3	Charakteristika mikroregionu Strážnicko.....	15
3.1	Vznik mikroregionu Strážnicko.....	15
3.2	Obce mikroregionu	16
3.2.1	Hroznová Lhota.....	16
3.2.2	Kněždub	17
3.2.3	Kozojídky	17
3.2.4	Petrov	17
3.2.5	Radějov.....	18
3.2.6	Strážnice	18
3.2.7	Sudoměřice.....	19
3.2.8	Tasov	19
3.2.9	Tvarožná Lhota	19
3.2.10	Žeraviny	19
3.3	Demografické ukazatele	20
3.3.1	Vývoj počtu obyvatel	20
3.3.2	Struktura obyvatelstva.....	21

3.3.3	Úroveň vzdělanosti.....	22
3.4	Ekonomické ukazatele.....	23
3.4.1	Zaměstnanost podle ekonomických sektorů	23
3.4.2	Počet obyvatel vyjíždějících z obce do zaměstnání nebo škol.....	25
3.5	Občanská vybavenost	25
3.5.1	Školství.....	25
3.5.2	Zdravotnictví	26
3.5.3	Dopravní obslužnost.....	26
3.5.4	Služby.....	27
3.6	Turistické zajímavosti mikroregionu Strážnicko.....	27
3.6.1	Baťův kanál a Výklopník	27
3.6.2	Petrovské Plže	28
3.6.3	Muzeum vesnice Jihovýchodní Moravy.....	28
3.6.4	Muzeum oskoruší	29
3.6.5	Arimo s.r.o.....	29
3.6.6	Národní přírodní rezervace Čertoryje.....	30
3.6.7	Zámek Strážnice	30
3.6.8	Salaš Travičná	31
3.6.9	Stezky pro turisty a cykloturisty.....	31
3.7	Institucionální zabezpečení mikroregionu.....	33
3.7.1	Místní akční skupina Strážnicko	33
3.7.2	Přístup LEADER.....	33
4	Rozvoj mikroregionu.....	34
4.1	Realizované projekty v mikroregionu Strážnicko	34
4.1.1	Náves Petrov – Srdce obce.....	34
4.1.2	Centrum pro nakládání s odpady města Strážnice	35
4.1.3	Plocha pro úpravu BRO v areálu centra pro nakládání s odpady města Strážnice 36	
4.1.4	Zkvalitňování výuky na ZŠ Sudoměřice	37
4.1.5	Kanalizace Radějov	38
4.2	Projekty realizované přístupem LEADER	38
4.2.1	Procházka Petrovem – aneb od vody k vínu	39
4.2.2	Autokempink Strážnice – cyklisté vítáni	40
4.2.3	Vila Alžběta.....	40

4.2.4	Oprava lesní cesty u Výklopníku	41
4.2.5	Informační centrum Strážnicka	41
4.2.6	Podpora ovocnářství ve Vnorovech	42
4.3	Plánované projekty	43
5	Závěr.....	46
	Seznam použité literatury	48
	Seznam tabulek a grafů	52
	Seznam zkratek	53
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	55
	Seznam příloh.....	56

1 Úvod

Nejčastějším důvodem vzniku mikroregionů je převážně vzájemná spolupráce sdružených obcí a také snadnější získávání finančních prostředků z fondů Evropské unie na realizování projektů. V současné době na území České republiky existuje více než 550 mikroregionů.

Cílem této bakalářské práce je analýza a zhodnocení současné situace v mikroregionu Strážnicko v oblasti jeho rozvoje. Tento rozvoj je velkou mírou podpořen právě dotacemi, a proto je poslední část práce věnována vybraným projektům, které byly realizovány v mikroregionu Strážnicko.

V první kapitole je věnována pozornost teoretickému vymezení pojmu region, nomenklatuře územních statistických jednotek NUTS s bližším zaměřením na regiony soudržnosti, kraje, obce a dále je pak práce o mikroregionech, jejich strategickém plánování rozvoje a také financování. Důležitá je také pomoc Evropské unie, která poskytuje dotace na různorodé projekty, proto je zde zmínka o minulém i současném programovacím období. U obou období jsou stručně popsány cíle EU, operační programy a také fondy, ze kterých je možno čerpat finanční prostředky. Jsou zde také uvedeny některé rozdíly mezi oběma obdobími.

Další kapitola je zaměřena na charakteristiku mikroregionu Strážnicko, ve které je popsán jeho vznik a také jsou zde přiblíženy jednotlivé obce, které sem spadají. Tato část také obsahuje statistická data, jenž jsou zaměřena na vybrané demografické a ekonomické ukazatele. Nechybí ani popis občanské vybavenosti v oblasti školství, zdravotnictví, dopravní obslužnosti a služeb. Další část obsahuje výčet některých turistických zajímavostí mikroregionu, kterých je v této oblasti mnoho. V poslední části je popsáno institucionální zabezpečení, které zajišťuje Místní akční skupina Strážnicko. Tato MAS je zaměřena na podporu drobných regionálních podnikatelů.

Poslední kapitola popisuje konkrétní vybrané realizované projekty v mikroregionu, které zcela jistě napomohly rozvoji. Byl také proveden nestrukturovaný rozhovor s představiteli obcí na téma plánované projekty v jejich obci. Výsledky těchto rozhovorů jsou popsány v poslední části.

V práci bylo použito několik metod, kromě nestrukturovaného rozhovoru byla použita také analýza, syntéza i komparace.

2 Teoretická východiska

Tato kapitola se bude zabývat vymezením pojmu region, nomenklaturou územních statistických jednotek (NUTS) a detailněji pak regiony soudržnosti, kraji a obcemi. Další podkapitola se zabývá mikroregiony, jejich strategickým plánováním rozvoje a také financováním a hospodařením mikroregionu. Poslední část je věnována finanční pomoci z Evropské unie ve formě dotací a programovacímu období současnému i minulému.

2.1 Vymezení pojmu region

Je nutno konstatovat, že uspokojivá a všeobecně akceptovaná definice regionu není dosud formulována. Pro různé účely je možno regiony definovat různě.

V regionálních vědách se pro ohraničení regionů používají různá kritéria. Kritérium **homogenity** spojuje územní celky do homogenních regionů, které vykazují podle určitých indikátorů znaky podobnosti. Příkladem těchto indikátorů jsou: míra nezaměstnanosti, příjmy, podíl zaměstnanosti v hospodářských sektorech. Kritérium **funkčnosti** zase spojuje územní celky do funkčních regionů, které jsou vzhledem k určitým indikátorům silně provázané. Na ohraničení funkčních regionů se často používá kritéria denní dojížděky.

V současnosti se zdůrazňuje pojetí regionu jako území, v němž existuje provázanost sítí a společný zájem na rozvoji regionu. Vedle interakcí v rámci regionu se zdůrazňují také společné zájmy obyvatel daného území neboli jejich identifikace s regionem.

Region je vymežitelný z mnoha perspektiv:

- hospodářský (ekonomický) region – účelově vymezené území, na které je soustředěna pozornost státu, nebo ve kterém se samosprávné subjekty v něm působící sdružily ke splnění společných cílů,
- správní region – územně správní celek vytvořený za účelem výkonu veřejné správy,
- problémový region – území, které má koncentrovanou nenaplněnou míru uspokojování některých z potřeb obyvatelstva a objektivně prokazatelné podmínky ztížené adaptability.

Je-li stát výchozí územní jednotkou, pak region může představovat 3 odlišné prostorové útvary:

- **subnacionální** (subnárodní) území, které představuje dílčí území jednoho státu (například kraj, okres),
- **supranacionální** (nadmárodní) území sestávající ze dvou i více států (například region střední Evropa),
- **transnacionální** (transnárodní) území, kde působí aktéři ze dvou i více dílčích území dvou a více států. Typickými představiteli jsou euroregiony, konkrétně např. Euroregion Beskydy) (Malinovský a Sucháček, 2006).

Velikostně (tzn. co do velikosti území) se pojmem region posouváme od mikroregionu (nejmenšího regionu) až do velikosti makroregionu. Mikroregiony se zabývá kapitola 2.3.

2.2 Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS a CZ-NUTS

„V Evropské unii byla zavedena tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS. Jejich stanovení má význam jednak pro statistické potřeby EU, jednak pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle (s regionálním dopadem) regionální a strukturální politiky EU“ (Wokoun, 2008, s. 335). Regionální politika Evropské unie spočívá ve vyrovnání hospodářských, sociálních a dalších disparit mezi regiony.

„Tuto klasifikaci zavedl od roku 1988 Evropský statistický úřad Eurostat. Klasifikace NUTS je hierarchická. Jednotlivé členské státy rozděluje na územní jednotky úrovně NUTS 1, každou z těchto jednotek rozděluje na územní jednotky úrovně NUTS 2 a územní jednotky úrovně NUTS 2 jsou dále rozděleny na územní jednotky úrovně NUTS 3. Určitou územní jednotku je však možné klasifikovat na několika úrovních NUTS. Každý členský stát může rozhodnout o dalším hierarchickém členění svého území, přičemž se dále člení úroveň NUTS 3. To tedy znamená, že členský stát má právo si stanovit podrobnější územní členění“ (Wokoun, 2008, s. 335).

Je stanoven minimální a maximální počet obyvatel pro tři základní úrovně NUTS regionů, viz tabulka 2.1.

Tabulka 2.1: Minimální a maximální počet obyvatel pro tři základní úrovně NUTS regionů

Úroveň	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Regionální rozvoj, René Wokoun a kol., s. 336

Pro normalizovanou klasifikaci územních celků v České republice slouží klasifikace CZ - NUTS. Využívá se především pro statistické účely, ale i potřeby analytické a pro potřeby poskytování údajů ve vztahu k Evropské unii, zejména pak pro úkoly spojené s čerpáním prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie.[5]

Tabulka 2.2: Jednotlivé úrovně územních jednotek klasifikace CZ – NUTS k 1.1.2013

statistická jednotka		počet v ČR
zkratka	český ekvivalent	
NUTS 0	stát	1
NUTS 1	území	1
NUTS 2	region soudržnosti	8
NUTS 3	kraj	14
LAU 1 (NUTS 4)	okres	77
LAU 2 (NUTS 5)	obec	6253

Zdroj: Portál územního plánování - <http://portal.uur.cz/>, zpracování: vlastní

2.2.1 Regiony soudržnosti

V České republice existuje 8 regionů soudržnosti – tj. 8 územních jednotek na úrovni NUTS 2. Tyto jednotky jsou tvořeny kraji a jsou následující:

- Praha – území hlavního města Prahy
- Střední Čechy – Středočeský kraj
- Jihozápad – Plzeňský kraj, Jihočeský kraj
- Severozápad – Karlovarský kraj, Ústecký kraj
- Severovýchod – Liberecký kraj, Královéhradecký kraj a Pardubický kraj
- Jihovýchod – Vysočina, Jihomoravský kraj
- Střední Morava – Olomoucký kraj, Zlínský kraj
- Moravskoslezsko – Moravskoslezský kraj [6]

Regiony soudržnosti a kraje, které je tvoří, vykresluje obrázek 2.1.

2.2.2 Kraje

„Kraj (v ČR podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích) je územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu (samostatnou působnost) vykonávanou v rozsahu stanoveném zákonem v souladu s potřebami kraje“ (Malinovský a Sucháček, 2006, s. 645).

Kraje vznikly 1. ledna 2000 a samosprávné kompetence získaly dne 12. listopadu 2000 na základě zákona č. 129/2000 Sb. o krajích. V současné době je v ČR 14 krajů, včetně Prahy.

Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a potřeby občanů. Má svůj vlastní majetek a hospodář s ním samostatně podle zákona. Kraj je spravován v souladu se zákonem zastupitelstvem kraje. Představitelem kraje je hejtman (Malinovský a Sucháček, 2006).

Pro vymezení vyšších územních samosprávných celků (krajů) v ČR lze uplatnit například následující kritéria:

- významná centra osídlení s relativně „přirozeným“ spádovým regionem, s rozvinutou obslužnou infrastrukturou, dojížděnkou do zaměstnání a za službami, migrační centra,
- historické a historicko-geografické aspekty (alespoň do určité míry nutno zvážit vývoj územně správní a regionální struktury na území ČR, zemskou hranici mezi Čechami a Moravou apod.),
- fyzickogeografické charakteristiky, zejména přírodní bariéry (průběh vodních toků,...) (Kadeřábková, 1996).

Obrázek 2.1: Administrativní rozdělení České republiky na regiony soudržnosti a kraje

Zdroj: <http://www.businessinfo.cz>

Kraje se dále dělí na okresy, což jsou územní jednotky středního stupně. Okresů je v současné době 77, a protože okresní úřady na území ČR již ukončily svoji činnost, tak od 1. ledna 2003 okresy zůstaly jen jako administrativní jednotky. Nadále zůstala zachována okresní organizace u policie a soudů. Okresy jsou nadále také používány pro statistické účely.

2.2.3 Obce

Obec je ve správním pojetí základní územně správní jednotka státu, která je nedělitelná. Obec v ČR je při výkonu místní správy povolána k plnění výkonů, které jsou vymezeny v rámci tzv. působnosti obce. Působnost obce představuje společenské vztahy, obsah a rozsah činností, kde obec realizuje své pravomoci. Existují dva druhy působnosti obcí v ČR:

- samostatná působnost – v rámci této působnosti obec spravuje své záležitosti samostatně, a sice v rámci platných zákonů a předpisů,
- přenesená působnost – představuje výkon státní správy. Jde o takové úkony, které stát neprovádí přímo, ale prostřednictvím obcí a jejich orgánů (Malinovský a Sucháček, 2006).

V současné době existují tyto obce:

- hlavní město Praha (právní režim Prahy je upraven ve zvláštním zákoně),
- statutární města (tato města nebo jen jejich části se mohou členit na městské obvody nebo městské části),
- města (za město označuje zákon každou obec, kde ke dni jeho účinnosti působil městský národní výbor a kterou určí Poslanecká sněmovna),
- obce (nespadají do žádné z předchozích kategorií) (Kadeřábková, 1996).

K 1.1.2013 na území ČR existovalo 6 253 obcí.

2.3 Mikroregion

„Region malého geografického měřítka. V praxi se zpravidla jedná o účelové mikroregiony, sdružení obcí. V ČR jsou často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a fondů EU.“ [7]

Vytvoření dobrovolného svazku obcí je jednou z forem spolupráce mezi obcemi. Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména:

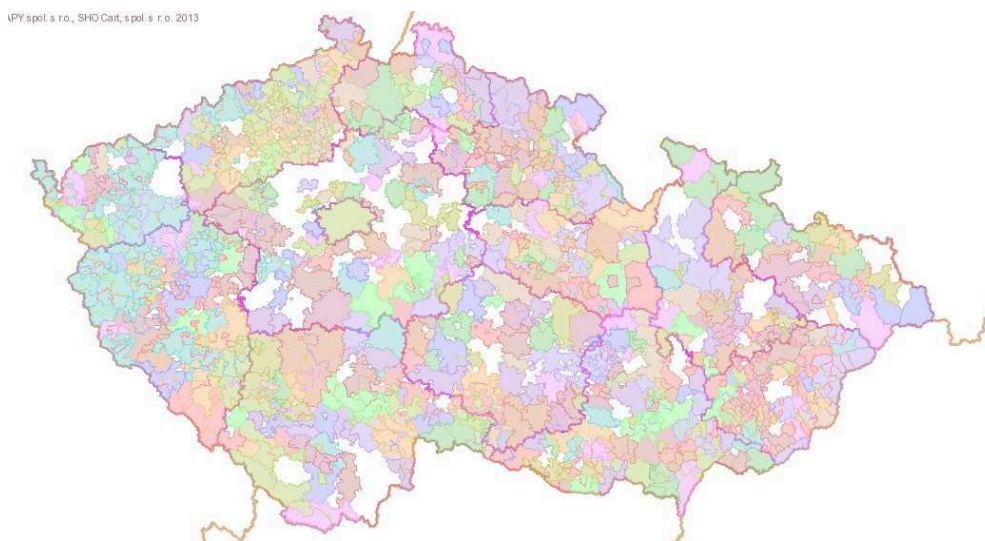
- úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí,
- zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení,
- shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
- zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systému veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,
- úkoly v oblasti ochrany ovzduší,
- provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.

Svazek obcí se zakládá smlouvou o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Obec je návrhem smlouvy vázána ode dne jeho schválení zastupitelstvem obce do dne stanoveného pro přijetí návrhu smlouvy, pokud jiná obec, které je návrh smlouvy určen, jej neodmítne před uplynutím lhůty pro přijetí návrhu. Smlouva je účinná dnem přijetí jejího návrhu všemi účastníky, nestanoví-li smlouva jinak.

Smlouva by měla obsahovat obecné náležitosti smluv – vymezení jednotlivých účastníků smlouvy (název, sídlo, identifikační číslo) včetně uvedení osob oprávněných jednat jménem zakladatelů, projev vůle založit dobrovolný svazek obcí včetně vymezení názvu, sídla a předmětu činnosti svazku, datum a podpisy. Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou jeho stanovy. [8]

Mikroregiony a místní akční skupiny (MAS) vznikají nejčastěji jako seskupení obcí kolem přirozeného centra. Velikost mikroregionů je rozmanitá, přesto zhruba polovinu zkoumaných tvoří regiony do deseti tisíc obyvatel a do deseti členských obcí. Nejvíce jich vzniklo v letech 1999 – 2001. V následujících letech byla tendence ke vzniku spíše klesající [9]. V současné době v ČR existuje více než 550 mikroregionů.

Obrázek 2.2: Mapa mikroregionů v ČR

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj - <http://mapy.crr.cz>

2.3.1 Strategické plánování rozvoje

Strategie rozvoje mikroregionu je koncepční rozvojový dokument, který se v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje snaží efektivně řídit procesy plánování sociálně-ekonomického rozvoje území mikroregionu. Je to dokument, který přispívá k definování vlastní vize regionu, nalezení a správnému formulování hlavních cílů rozvoje a předpokladů jejich naplnění. [10]

Většina mikroregionů má rozpracovanou rozvojovou strategii s dlouhodobými záměry, prioritami, opatřeními a někdy i konkrétními rozvojovými projekty. Téměř polovina všech subjektů má zpracovanou strategii ve střednědobém horizontu (3 – 7 let), což koresponduje s programovacím obdobím EU pro čerpání strukturálních fondů 2007 – 2013 a také v letech 2014 – 2020.

V rámci strategického plánování rozvoje může být naplánováno například budování vodovodních sítí či kanalizací, výstavba nových cyklotras, nových sportovišť a podobně. [9]

2.3.2 Financování a hospodaření mikroregionu

Financování mikroregionů a místních akčních skupin (MAS) probíhá z vlastních a cizích zdrojů. Co se týká vlastních zdrojů, tvoří je příspěvky, které mikroregiony a MAS vybírají od svých členů. Tyto příspěvky jsou častěji využívány mikroregiony než MAS. Pokud MAS vybírají členské příspěvky, jsou obvykle nižší než ty, které předepisují mikroregiony. To je dáno hlavně rozdílným způsobem fungování obou typů organizací i trochu odlišným

způsobem financování rozvojových záměrů. MAS mají oproti mikroregionům možnosti získávat finanční prostředky z různých programů častěji i na svůj provoz a fungování organizace. [9]

Hospodaření mikroregionu se řídí jeho ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem v případě, že je sestaven. Rozpočet je základním nástrojem finančního hospodaření svazku obcí a musí být sestavován na každý rok. Zákon o obcích říká, že svazek obcí nechává přezkoumat své hospodaření a také sestavuje závěrečný účet. Mikroregion také musí vést účetnictví.

Obsahem rozpočtu svazku obcí jsou jeho příjmy a výdaje vyplývající z jeho činností v souladu s jeho stanovami. Nejsou blíže určeny druhy příjmů a výdajů, které mají tvořit obsah rozpočtu svazku obcí. Z toho tedy plyne, že některé položky rozpočtové skladby se do rozpočtu svazku obcí vůbec nedostanou nebo nemohou vznikat. [11]

2.4 Programovací období 2007 – 2013

V tomto období Evropská unie realizovala své cíle regionální a strukturální politiky. Jednotlivé členské země na toto období zpracovávaly programové dokumenty, v nichž byly definovány cíle a priority, kterých se členské státy v daném období snažily dosahovat.

V tomto programovacím období bylo v České republice přiděleno 26,7 miliard eur a bylo využíváno celkem 26 operačních programů, které byly rozděleny mezi tři cíle.

2.4.1 Cíle EU a operační programy

Cíl Konvergence

Tento cíl byl zaměřen na podporu hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod tento cíl spadají všechny regiony soudržnosti (NUTS II), kromě hlavního města Prahy. Cíl konvergence byl realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na tento cíl bylo přiděleno České republice 25,89 miliard eur a byl financován z ERDF, ESF a FS.

Na tematické operační programy byla přidělena celková částka 21,23 miliard eur:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí

- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Na regionální operační programy (ROP) pro regiony soudržnosti byla přidělena částka 4,66 miliard eur a ROP byly následující:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl podporoval regiony, které nečerpaly z cíle Konvergence a v České republice pod něj spadá pouze hlavní město Praha. Na tento cíl připadalo v České republice 0,42 miliard eur, byl financován z ERDF, ESF a zahrnoval v sobě následující operační programy:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptibilita

Cíl Evropská územní spolupráce

Cíl Evropská územní spolupráce usiloval o podporu příhraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadaly všechny regiony, připadalo na něj 0,39 miliard eur a byl financován z ERDF. Prostředky bylo možno čerpat z devíti operačních programů:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, část Itálie a z nečlenských států část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy EU, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy EU)[22]

2.4.2 Strukturální fondy, Fond soudržnosti

V programovacím období 2007 – 2013 bylo možno čerpat finanční prostředky ze dvou strukturálních fondů, které byly určeny pro chudší anebo jinak znevýhodněné regiony (např. venkovské oblasti, upadající průmyslové oblasti, oblasti s přírodním znevýhodněním, jako například hornaté oblasti či řídce osídlené oblasti). Tyto strukturální fondy byly následující:

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

ERDF byl zaměřen na modernizaci a posilování hospodářství. Jeho prostředky byly určeny pro všechny tři cíle programového období 2007 – 2013 a proto zasahoval do mnoha oblastí. Podpora tohoto fondu byla zaměřena hlavně na investiční projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně apod.

Evropský sociální fond (ESF)

ESF podporoval aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Soustředil se zejména na pomoc rizikovým skupinám obyvatel, podporu rovných příležitostí na trhu práce a zlepšováním mobility pracovních sil v rámci EU. Byl zaměřen na podporu neinvestičních projektů, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež a další znevýhodněné skupiny obyvatel.

Dalším fondem, ze kterého byly čerpány finanční prostředky, je **Fond soudržnosti (FS)**, jinak také Kohezní fond. Tento fond byl na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoliv regionů. Podobně jako u ERDF z něj byly podporovány investiční projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (např. transevropské sítě), ochranu životního prostředí a obnovitelné zdroje energie. Členský stát měl možnost čerpat prostředky z FS v případě, že jeho hrubý národní důchod na obyvatele

nepřekročil 90% průměru EU a měl sestavený konvergenční program (tj. program, vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sblížení).[23]

2.5 Programovací období 2014 - 2020

V současném programovacím období 2014 – 2020 bylo provedeno několik změn oproti minulému programovacímu období 2007 – 2013. Již nejsou stanoveny 3 hlavní cíle EU, ale byly vytyčeny pouze 2, a to cíl Investice pro růst a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Byl také rozšířen počet fondů, ze kterých lze čerpat finanční prostředky EU a počet operačních programů byl omezen na 17. Vytyčené cíle by měly napomoci k naplňování strategie EU 2020 a nově také musí každý členský stát zpracovat Dohodu o partnerství, která rozpracovává národní rozvojové priority, vymezuje programy a také orgány zodpovědné za jejich přípravu. Podle dostupných informací z března 2014 by měla Česká republika v tomto období obdržet 20,5 miliard eur.

2.5.1 Cíle EU a operační programy

Investice pro růst a zaměstnanost

V rámci tohoto cíle je realizováno 8 hlavních operačních programů a prostředky lze čerpat z EFRR, ESF a FS. Některé OP byly sloučeny a některé zůstaly stejné jako v předchozím programovacím období:

- OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání
- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Zaměstnanost
- Integrovaný regionální operační program
- OP Praha – pól růstu ČR
- OP Technická pomoc

Evropská územní spolupráce

Finanční prostředky lze čerpat ze stejných fondů jako v předchozím cíli Investice pro růst a zaměstnanost. V tomto cíli je možno využívat následující operační programy:

- OP ČR – Polsko
- OP Svobodný stát Sasko – ČR
- OP Svobodný stát Bavorsko – ČR
- OP Rakousko – ČR
- OP Slovensko – ČR
- OP Nadnárodní spolupráce
- OP Mezuregionální spolupráce

Dále je možno využívat dva operační programy, které jsou v gesci ministerstva zemědělství, a to Program rozvoje venkova 2014 – 2020 a Program rybářství 2014 – 2020.[24]

2.5.2 Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

Evropské strukturální a investiční fondy v sobě zahrnují celkem pět fondů, ze kterých je možno čerpat finanční prostředky v programovém období 2014 – 2020. Fondy, ze kterých bylo čerpáno minulé programové období, zůstaly stejné a dále dva byly zavedeny nově. Náplň již zavedených fondů se příliš výrazně nezměnila.

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

EFRR je soustředěn převážně na podporu investic zejména pro malé a střední podniky, budování infrastruktur pro základní služby občanům a podnikatelům, investice do výzkumu a vývoje a také vytváření sítí pro spolupráci a výměnu zkušeností.

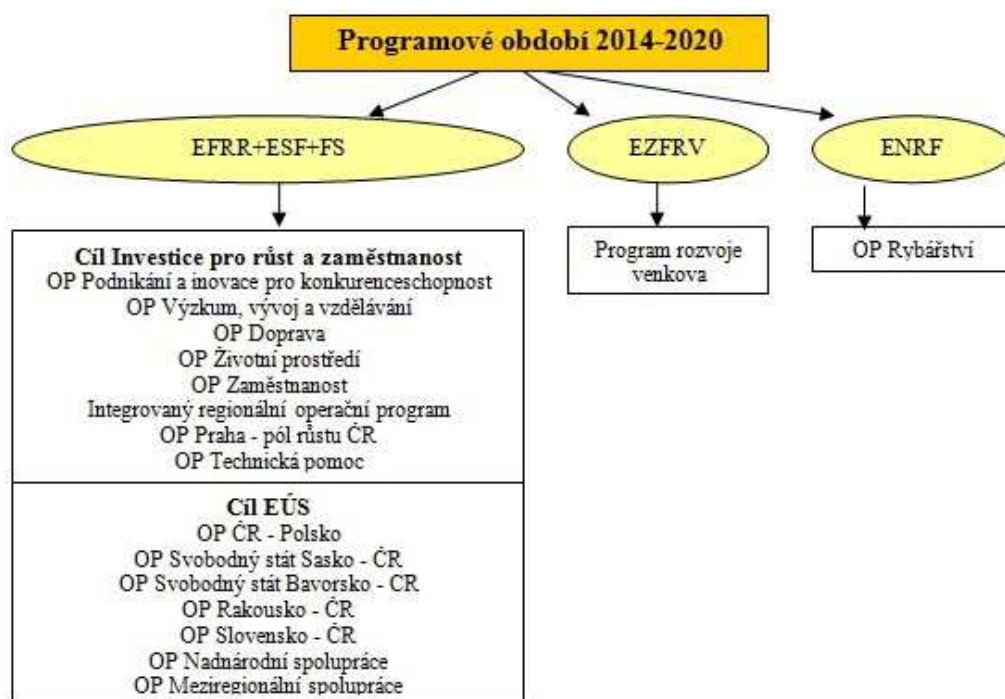
Evropský sociální fond (ESF)

Cílem ESF je podpořit vysokou úroveň zaměstnanosti a kvalitních zaměstnání, mobilitu pracovních sil, povzbudit k vyšší úrovni vzdělávání a výcviku, podporovat rovnost pohlaví, rovné příležitosti, nediskriminaci a podpořit sociální začleňování a také boj s chudobou.

Fond soudržnosti (FS)

Fond soudržnosti je zaměřen na investice do infrastruktury v oblasti životního prostředí a také na dopravní infrastrukturu evropského významu.

Obrázek 2.3: Schéma financování operačních programů

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj – Aktuální návrh OP pro období 2014-2020

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)

Cílem EZFRV je podpora konkurenceschopnosti zemědělství, udržitelné nakládání s přírodními zdroji a vyvážený rozvoj venkovských území. Z tohoto fondu je financován Program rozvoje venkova.

Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Podpora tohoto fondu je v ČR zaměřena na podporu akvakultury, která bude konkurenceschopná, životaschopná a sociálně i environmentálně udržitelná a podpoří rozvoj území. Z ENRF je financován OP Rybářství.[25]

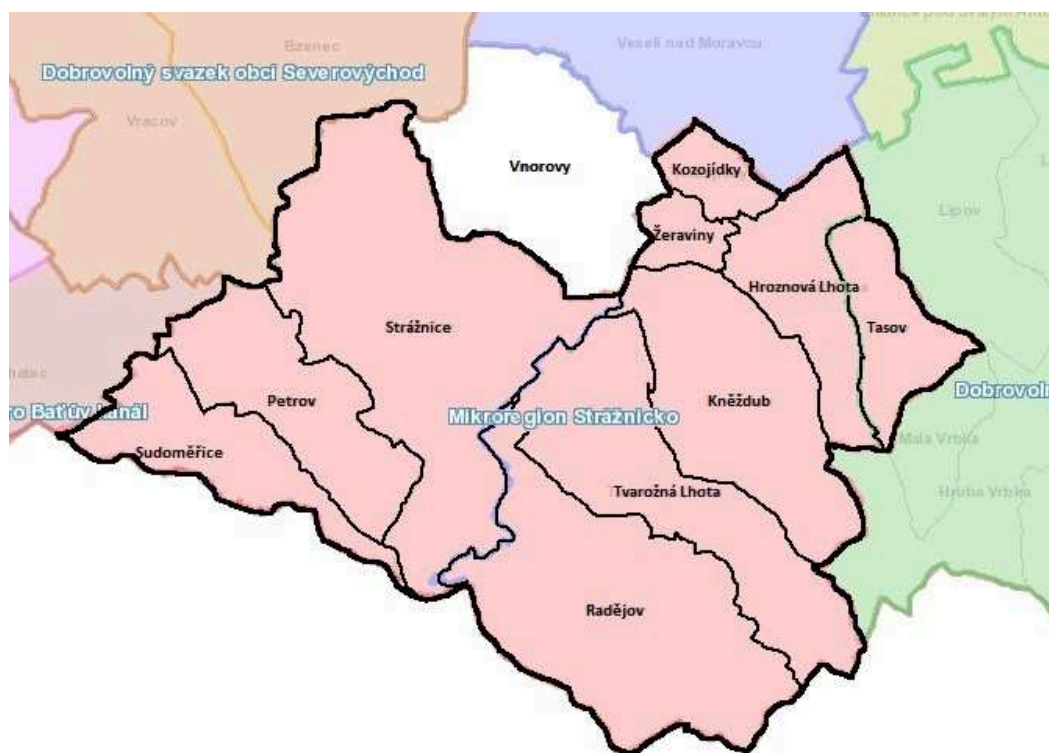
3 Charakteristika mikroregionu Strážnicko

Tato kapitola je zaměřena na vznik mikroregionu Strážnicko, jeho stručnou charakteristiku a také popis jednotlivých obcí mikroregionu. Další část je věnována statistickým datům, která jsou uspořádána v několika tabulkách. V posledních dvou kapitolách jsou popsány turistické zajímavosti mikroregionu, kterých je na tomto území hodně a také činnost Místní akční skupiny, působící na tomto území.

3.1 Vznik mikroregionu Strážnicko

Mikroregion Strážnicko vznikl 1.6.2002 sdružením deseti obcí – Hroznová Lhota, Kněždub, Kozojídky, Petrov, Radějov, Strážnice, Sudoměřice, Tasov, Tvarožná Lhota a Žeraviny. Strážnicko je součástí celku NUTS II – Jihovýchod. Náleží do Jihomoravského kraje a všechny obce v mikroregionu přísluší do okresu Hodonín. Rozloha mikroregionu je 13 065 ha, k 1.1.2014 zde žilo 13 572 obyvatel a hustota osídlení je 103 obyvatel/km².

Obrázek 3.1: Mapa mikroregionu Strážnicko

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj České republiky – mapový server, zpracování: vlastní

Účelem vzniku mikroregionu bylo společné prosazování záměrů, které přesahovaly rozsahem a významem každou účastnickou obec, ochrana životního prostředí a dosažení ekologické stability území. Dalším cílem je koordinace investičních akcí v zájmovém území a územní plánování v regionálním měřítku. Společným úsilím obcí je také zajišťování a realizace technické infrastruktury a zvyšování zaměstnanosti včetně vytváření podmínek pro investování v soukromém i veřejném sektoru. Významným cílem je také podpora cestovního ruchu. Mikroregion byl také založen pro možnost snadnějšího získání dotací z fondů Evropské unie.

Cílem mikroregionu je spojit ekonomické zájmy obyvatel Strážnicka a rozvinout jedinečný přírodně-historický potenciál území. Cílem je také podpořit změnu ekonomické orientace z rozvoje čistě průmyslových aktivit (velké podniky) na rozvoj drobné výroby a služeb regionálního typu v dané oblasti. Mikroregion se v rámci společných aktivit zaměřuje na naplňování následujících oblastí:

- podpora ekonomického a sociálního rozvoje Strážnicka (vytváření podmínek pro vznik odpovídající infrastruktury pro turistiku, pro rozvoj vinařství, podpora strategických podnikatelských aktivit zvyšujících zaměstnanost, podporu vzdělávání cílových skupin),
- podpora kvality životního prostředí (pozemkové úpravy vedoucí k oživení a průchodnosti krajiny jako rozvojového potenciálu, budování nových zařízení s důrazem na protierozní charakter, zlepšení odpadového hospodářství, vodních zdrojů, místních komunikací, veřejné zeleně, kvality rekreačních vodních ploch zejména v turistických centrech jako je Lučina, Kejda a Mlýnky). [12]

3.2 Obce mikroregionu

3.2.1 Hroznová Lhota

Hroznová Lhota leží asi 8 km od Strážnice. První písemná zmínka o obci je z roku 1371. Nachází se zde několik památek, nejznámější z nich je kostel sv. Jana Křtitele, který je ze 17. století. V obci žil a pracoval slovácký malíř Joža Úprka. K 1.1.2014 v Hroznové Lhotě žilo 1 246 obyvatel.

Obec má vlastní vodovod včetně zdroje pitné vody. Plynofikace byla dokončena v roce 1995. Hroznová Lhota je plně odkanalizovaná, zatím bez čističky odpadních vod, ale obec má

zpracování studii pro výstavbu ČOV, která předpokládá rekonstrukci některých částí kanalizace a výstavbu čistírny pro další 4 obce.

V obci se každoročně koná několik událostí. Například fašank, košt vína a přehlídka mužských folklorních sborů.

3.2.2 Kněždub

V současné době v obci žije 1 109 obyvatel, leží na úpatí vrchu Šumárníka a cca 5 km od města Strážnice. Obec byla pravděpodobně založena již kolem roku 1264. Dominantou obce je kostel sv. Jana Křtitele z roku 1898, postavený v pseudogotickém stylu. Bohatstvím místních tradic a krojů byli koncem 19. století inspirováni známí regionální umělci – malíři Joža Úprka, Antoš Frolka a sochař Franta Úprka. Všichni tři zde mají své rodné domy a také jsou pochováni na místním hřbitově zvaném „Slovácký slavní“.

Značná část kněždubského katastru se nachází v národním přírodním území CHKO Bílé Karpaty s rozsáhlým komplexem fauny a flóry. Obec nabízí základní úroveň občanské vybavenosti – včetně zdravotního střediska a několika prodejen. Také zde pracuje řada spolků a organizací: TJ Sokol, fotbalisté a šachisté, hasiči, myslivci, zahrádkáři, rybáři, mužský a ženský pěvecký sbor, kynologové.

V Kněždubu se pravidelně pořádají tyto akce: košt vín, Májová veselice, Jánská pouť, Zarážání hory a krojované hody s právem.

3.2.3 Kozojídky

Kozojídky leží asi 3 km od Strážnice a k 1.1.2014 zde žilo 505 obyvatel. Obec vznikla pravděpodobně koncem 15. století, první písemná zmínka pochází z roku 1490. Z architektonických památek zaujmou venkovská stavení, zajímavá je také kaple sv. Martina.

Kozojídky jsou známé svou společenskou aktivitou obyvatel v pořádání známých výstav ovoce a zeleniny, ochutnávky vín apod. Také se zde tradičně slaví Martinské hody, fašank, mikulášská nadílka a také Den Matek.

3.2.4 Petrov

Obec Petrov byla původně vodní hradiště, které bylo pravděpodobně součástí opevnění proti Uhrům. Obec se prvně připomíná v pramenech z roku 1412. Od konce 16. století byly v obci provozovány až do roku 1987 lázně se sirným pramenem. K významným památkám patří soubor původních vinných sklepů Plže, který byl vyhlášen památkovou rezervací lidové architektury.

Občanská vybavenost je soustředěna ve středu obce, za chybějícími službami a prací dojíždí obyvatelé do blízkého města Strážnice nebo Hodonín, kde je velmi dobré dopravní spojení. K 1.1.2014 zde žilo 1 330 obyvatel.

V obci se každoročně koná několik akcí, například rybářské závody, výstava vín, den vinařů, svěcení vína, folklorní festival, soutěž hasičů nebo také adventní koncert.

3.2.5 Radějov

Obec Radějov leží cca 5 km jihovýchodně od Strážnice, v obci se nachází rozlehlá chatová oblast. V současné době zde žije trvale asi 830 obyvatel. Vývoj obce je možno sledovat od 2. poloviny 18. století. Dominantou obce je římskokatolický kostel sv. Cyrila a Metoděje, postavený na počátku 20. století v novorománském stylu.

V Radějově je možno navštívit rosarium s celoročním prodejem růží. V obci je rozvinutá nabídka agroturistiky. Kulturní dění se váže především na církevní svátky, udržují se zde folklorní tradice.

Mezi každoročně pořádané akce patří košt slivovice a jiných destilátů, lampionový průvod k výročí osvobození obce, country a rockové zábavy, krojovaná Cyrilometodějská pouť a také Martinské hody.

3.2.6 Strážnice

Strážnice je připomínána již v roce 1086 jako bohaté tržní město, chráněné vodním hradem. Město bylo obehnané opevněním, z něhož se zachovaly Veselská a Skalická brána. Na místě hradu dnes stojí strážnický zámek s rozsáhlým anglickým parkem a vzácnou platanovou alejí. Památkou je i rozsáhlý areál piaristických budov s chrámem Nanebevzetí Panny Marie a kostelem sv. Martina. Dokladem významné židovské obce je židovský hřbitov se synagogou. Muzeum jihovýchodní Moravy nabízí expozice o lidové architektuře z celé oblasti Slovácka.

Ve Strážnici je dobrá občanská vybavenost, za vyšší vybaveností a úřady jezdí obyvatelé do města Veselí nad Moravou a Hodonín. Turistickou atraktivitou je přístav na Baťově kanálu a půjčovna lodí. Je zde mnoho příležitostí pro pěší turistiku i cykloturistiku. K 1.1.2014 zde žilo trvale 5 656 obyvatel.

Ve městě je široké kulturní vyžití, konají se zde každoročně následující události: krojované stavění máje, košt slivovice, Josefská výstava vín, Dětská Strážnice – folklorní festival, Mezinárodní folklorní festival, Festival Slunce – folkové dny, Strážnická pouť, Zarážání hory, Strážnické vinobraní a Martinské hody.

3.2.7 Sudoměřice

Obec Sudoměřice byla založena mezi lety 1260 – 1264. Při archeologickém průzkumu se našly pozůstatky velkého osídlení z pozdní doby kamenné (asi 3000 let před naším letopočtem), kdy na návrší nad zaplavovanou oblastí stála osada s dřevěnými kůlovými domy.

V obci se dochovalo několik tradičních usedlostí, dále zvonice z 18. století a také funkcionalistický kostel Krista Krále. Blízko od Sudoměřic se také nachází státní hranice se Slovenskou republikou a se slovenským městem Skalica jsou udržovány přátelské vztahy.

Zajímavostí je Výklopník na Baťově kanále, o kterém je zmínka v podkapitole 3.6.1. V Sudoměřicích mohou místní obyvatelé i návštěvníci každoročně navštívit košť ovocných destilátů, slavnostní otevření Baťova kanálu i výstavu vín.

3.2.8 Tasov

Obec leží 9 km severovýchodně od Strážnice. První písemnou zmínkou je listina z roku 1217. V současné době žije v obci 573 obyvatel.

Mezi osobnosti Tasova patří malíř Antoš Frolka a lidová umělkyně Rozálie Falešníková. K pamětihodnostem obce patří kaple sv. Václava, která byla postavena v roce 1928 ze sbírky tasovských rodáků žijících v USA.

V obci vyvíjí činnost několik spolků, například: Sbor dobrovolných hasičů, Tělovýchovná jednota, Myslivecké sdružení a také Český zahrádkářský svaz. V Tasově je každý rok pořádán velký nohejbalový turnaj, hody a také Beseda u bigbítu.

3.2.9 Tvarožná Lhota

Tvarožná Lhota se nachází cca 5 km jihovýchodně od Strážnice a její počátky se datují kolem roku 1470. K 1.1.2014 zde žilo 918 obyvatel.

Obec má základní občanskou vybavenost a je proslavená tradicí oskoruší, a proto zde také bylo zřízeno Muzeum oskoruší. Obec mimo jiné spravuje nedalekou rekreační oblast Lučina s přehradou a autokempem. Turistickou atraktivitou je nejen zpřístupněná rozhledna na kopci Travičná, ale také areál Salaše pod rozhlednou.

Mezi každoročně pořádané akce patří plesy, fašank v maskách, slavnost oskeruší, výstava vín, krojované hody, hry a soutěže pro děti na Salaši, Festival na vodě a další.

3.2.10 Žeraviny

Obec Žeraviny leží na úpatí Bílých Karpat asi 7 km jižně od města Veselí nad Moravou. První písemná zmínka je z roku 1447. Dominantou Žeravin je kaple sv. Alžběty, postavená v roce 2001 díky rodákům ze Žeravin žijícím v Kanadě. Stavební památkou je zvonice z roku 1901 a kaplička Panny Marie. V současné době zde žije cca 200 obyvatel.

3.3 Demografické ukazatele

3.3.1 Vývoj počtu obyvatel

Tabulka 3.1: Vývoj počtu obyvatel k 1.1.

Obec	Rok					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hroznová Lhota	1 249	1 249	1 287	1 274	1 263	1 246
Kněždub	1 124	1 127	1 127	1 129	1 127	1 109
Kozojídky	492	500	499	511	509	505
Petrov	1 314	1 311	1 333	1 326	1 331	1 330
Radějov	804	811	801	811	840	833
Strážnice	5 792	5 755	5 802	5 773	5 728	5 656
Sudoměřice	1 209	1 229	1 262	1 267	1 274	1 235
Tasov	543	546	556	555	552	543
Tvarožná Lhota	901	912	905	903	915	918
Žeraviny	194	192	199	200	202	197
Celkem v mikroregionu	13 622	13 632	13 771	13 749	13 741	13 572

Zdroj: Český statistický úřad – www.czso.cz, zpracování: vlastní

Mikroregion Strážnicko se skládá z deseti obcí s celkovým počtem obyvatel cca 13 500 osob. Po roce 2011 došlo k neustálému snižování počtu obyvatel v mikroregionu. Nejvýznamnějším centrem mikroregionu je město Strážnice, jehož obyvatelstvo tvoří cca 42% obyvatel z celkového počtu. Dalšími většími obcemi jsou: Petrov (cca 10%), Hroznová Lhota, Sudoměřice a Kněždub. Nejméně obyvatel žije v obci Žeraviny, a to 197 osob k 1.1.2014, což tvoří skoro 1,5% z celkového počtu.

Ve sledovaném období nejsou zaznamenány žádné výrazné změny v přírůstku či úbytku obyvatel. Od roku 2009 do roku 2014 byl vypořádan nejvyšší přírůstek obyvatel v obci Radějov (nárůst o 29 obyvatel), což bylo způsobeno hlavně vysokým migračním přírůstkem. Nejvyšší úbytek byl ve městě Strážnice, kdy ve městě žilo v roce 2014 o 136 obyvatel méně než v roce 2009, a to hlavně kvůli občanům, kteří se z města vystěhovali.

3.3.2 Struktura obyvatelstva

Tabulka 3.2: Počet mužů, žen a jejich průměrný věk k 1.1.2013

Obec	Počet obyvatel			Průměrný věk		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
Hroznová Lhota	1 263	615	648	41,1	39,1	43,0
Kněždub	1 127	553	574	42,2	40,3	44,0
Kozojídky	509	247	262	39,6	39,2	40,0
Petrov	1 331	655	676	41,5	40,3	42,8
Radějov	840	427	413	42,4	40,9	44,0
Strážnice	5 728	2 808	2 920	42,2	39,8	44,5
Sudoměřice	1 274	630	644	40,4	38,7	42,0
Tasov	552	269	283	40,2	38,6	41,7
Tvarožná Lhota	915	463	452	41,1	38,7	43,6
Žeraviny	202	98	104	44,4	43,9	44,9
Mikroregion Strážnicko	13 741	6 765	6 976	41,5	40,0	43,1
okres Hodonín	156 165	76 856	79 309	41,7	40,0	43,4
Jihomoravský kraj	1 168 650	571 982	596 668	41,5	39,9	43,0
Česká republika	10 516 125	5 164 349	5 351 776	41,3	39,8	42,7

Zdroj: Český statistický úřad – www.czso.cz, zpracování: vlastní

Tabulka č. 3.2 vyčísľuje počet obyvatel, počet mužů a žen, a také jejich průměrný věk v porovnání s jednotlivými obcemi mikroregionu, okresem Hodonín, Jihomoravským krajem a také s Českou republikou.

Co se týká počtu mužů a žen, tak pouze ve dvou obcích – v Radějově a ve Tvarožné Lhotě převažuje počet mužů. Jedná se o vcelku ojedinělou situaci, jelikož v ostatních obcích a také v dalších sledovaných vyšších územních celcích převládá počet žen.

Obcí s nejmladším obyvatelstvem jsou Kozojídky, kdy k 1.1.2013 zde žili obyvatelé s průměrným věkem 39,6 let. Naopak za nejstarší obec můžeme považovat Žeraviny, jejichž obyvatelé měli průměrný věk 44,4 let. Nejen v obcích mikroregionu, ale také v ostatních sledovaných oblastech mají ženy vyšší věkový průměr.

Tabulka 3.3: Věková struktura obyvatelstva (k 1.1.2013)

Obec	Počet obyvatel			Celkem
	0-14	15-64	65+	
Hroznová Lhota	183	859	221	1263
Kněždub	144	768	215	1127
Kozojídky	90	335	84	509

Petrov	160	958	213	1331
Radějov	113	582	145	840
Strážnice	799	3882	1047	5728
Sudoměřice	209	859	206	1274
Tasov	82	377	93	552
Tvarožná Lhota	147	613	155	915
Žeraviny	24	137	41	202
Mikroregion Strážnicko	1951	9370	2420	13741

Zdroj: Český statistický úřad – www.czso.cz, zpracování: vlastní

V mikroregionu Strážnicko převládá obyvatelstvo v produktivním věku (15-64 let). Jeho podíl na celkovém počtu obyvatel tvoří 68,2%. Méně početnou skupinu tvoří obyvatelé v poproduktivním věku (65 a více), a to 17,6%. Nejmenší zastoupení zde mají obyvatelé ve věku 0-14 let, které tvoří 14,2%.

Jak jsem již zmínila, ve všech obcích mikroregionu je nejpočetnější skupina obyvatel ve věku 15-64 let. Téměř ve všech obcích dále převládá obyvatelstvo v poproduktivním věku, pouze v Kozojídkách a Sudoměřicích převládali k 1.1.2013 obyvatelé v předproduktivním věku.

3.3.3 Úroveň vzdělanosti

Úroveň vzdělanosti obyvatel představuje nejvyšší dokončený stupeň vzdělání u obyvatelstva staršího 15 let.

Tabulka 3.4: Vzdělanostní struktura obyvatel v obcích mikroregionu (březen 2011)

Obec	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	Nejvyšší dosažené vzdělání						
		Bez vzdělání	Základní vzdělání	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední (s maturitou)	Nástavbové studium	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské
Hroznová Lhota	1 047	0	229	428	225	33	8	74
Kněždub	964	1	259	403	189	23	7	54
Kozojídky	430	0	90	160	108	12	5	49
Petrov	1 143	2	278	482	252	21	9	76
Radějov	706	2	156	291	171	23	4	46
Strážnice	4 901	12	928	1 682	1 356	199	47	550
Sudoměřice	1 054	3	233	412	244	41	11	70
Tasov	444	1	124	193	79	8	2	25
Tvarožná Lhota	750	5	198	292	171	12	7	40
Žeraviny	163	0	44	78	27	2	2	7

Mikroregion Strážnicko	11 602	26	2 539	4 421	2 822	374	102	991
okres Hodonín	132 172	483	28 532	50 195	32 848	3 354	1 132	11 453
Jihomoravský kraj	1 007 714	3 813	175 879	323 328	268 936	27 578	12 569	146 796
Česká republika	8 947 632	42 384	1 571 602	2 952 112	2 425 064	247 937	117 111	1 114 731

Zdroj: Český statistický úřad (SLDB) – www.cszo.cz, zpracování: vlastní

Dostupné informace o úrovni vzdělání poskytuje Sčítání lidu, domů a bytů. Tento census se koná každých 10 let. Poslední sčítání proběhlo v březnu 2011. Rozhodným okamžikem byla půlnoc z 25. na 26. března 2011.

V mikroregionu Strážnicko žije pouze 0,22% obyvatel bez vzdělání. Tento údaj je nižší v porovnání s Českou republikou, kdy podíl obyvatel bez vzdělání tvoří 0,47%. Co se týká základního vzdělání, středního vzdělání včetně vyučení (bez maturity) a nástavbového vzdělání, tak v mikroregionu Strážnicko je vyšší podíl obyvatel s tímto vzděláním v porovnání s Českou republikou. Podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v mikroregionu Strážnicko (8,54%) je o poznání nižší než v České republice (12,46%).

3.4 Ekonomické ukazatele

3.4.1 Zaměstnanost podle ekonomických sektorů

Sektor trhu je pojem, který se používá pro základní rozdělení činností odehrávajících se v ekonomice každého státu do základních skupin (sektorů). Základní rozdělení sektorů trhu je třísektorové, někdy se rozděluje jako čtyřsektorové (zvláště je zde vyčleněna věda a výzkum, která je jinak zahrnuta v terciárním sektoru). Sektory trhu se od sebe odlišují druhem ekonomické činnosti.

Primární sektor (sektor surovin) zahrnuje všechna odvětví lidské činnosti, která přeměňují přírodní zdroje do základních produktů. Jedná se především o zemědělství (pěstování rostlin a chov zvířat), lesnictví a těžba dřeva, lov a rybolov a hornictví a těžba surovin.

Sekundární sektor (sektor výroby a průmyslu) zahrnuje odvětví, která přeměňují suroviny na výrobky nebo zboží. Do tohoto sektoru patří druhotné zpracování surovin a jedná se především o strojírenství, automobilový, elektrotechnický, chemický, energetický, hutnický, stavební, potravinářský, sklářský, textilní a oděvní průmysl.

Terciární sektor (sektor služeb) zahrnuje lidské činnosti, jejichž podstatou je poskytování služeb. Do tohoto sektoru patří fakticky všechny organizace (tedy kromě výrobních podniků, zpracovatelského průmyslu surovin a zemědělství), které předmětem svého působení či podnikání zapadají alespoň do jednoho z odvětví služeb, a to: obchod a zprostředkování,

transport a doprava, skladování, cestovní ruch, ubytování a pohostinství, finanční služby, média, informace a propagace, vzdělávání, zdravotnictví a sociální péče, nemovitosti, zábava, kultura a sport, poradenství, právní a odborné služby, opravy a veřejná správa.[13]

Tabulka 3.5: Podíl zaměstnaných v jednotlivých ekonomických sektorech, březen 2011 (v %)

Obec	Primární sektor	Sekundární sektor	Terciární sektor	Nezjištěno	Celkem
Hroznová Lhota	4,86	44,94	34,62	15,59	100,00
Kněždub	2,71	56,11	35,97	5,20	100,00
Kozojídky	4,63	43,52	48,15	3,70	100,00
Petrov	3,21	46,07	41,25	9,46	100,00
Radějov	5,11	36,42	45,05	13,42	100,00
Strážnice	4,33	38,35	45,41	11,90	100,00
Sudoměřice	1,80	48,50	41,72	7,98	100,00
Tasov	4,15	56,22	35,02	4,61	100,00
Tvarožná Lhota	4,80	47,75	36,64	10,81	100,00
Žeraviny	5,97	52,24	25,37	16,42	100,00
Mikroregion Strážnicko	4,00	43,66	41,79	10,54	100,00
ČR	2,81	33,31	52,34	11,54	100,00

Zdroj: Český statistický úřad (SLDB) – www.czso.cz, zpracování: vlastní

Nejvíce zaměstnaných osob v primárním sektoru je v obci Žeraviny, a to téměř 6%, dále pak v obci Radějov (5,11%). Naopak nejméně osob zaměstnaných v tomto sektoru je v obci Sudoměřice (1,8%). Nejvíce osob zaměstnaných v sektoru výroby a průmyslu je v obci Tasov (56,22%) a téměř o 20 procentních bodů méně v Radějově (36,42%). V sektoru služeb je nejvíce zaměstnaných osob v obci Kozojídky (48,15%), a to může být způsobeno blízkostí této obce a města Veselí nad Moravou, kam lidé dojíždí za prací. Dále pak v tomto sektoru pracuje cca 45% obyvatel města Strážnice, a to kvůli vyššímu počtu obchodů a ostatních služeb, které jsou zde nabízeny. Nejméně osob pracujících v tomto sektoru je v obci Hroznová Lhota (34,62%).

Z porovnání mikroregionu a České republiky je patrné, že shodně nejméně obyvatel pracuje v primárním sektoru. Naopak nejvíce obyvatel v mikroregionu pracuje v sekundárním sektoru, zatímco v podílu celé České republiky převažuje počet zaměstnaných v terciárním sektoru.

3.4.2 Počet obyvatel vyjíždějících z obce do zaměstnání nebo škol

Tabulka 3.6: Počet obyvatel vyjíždějících denně z obce do zaměstnání nebo škol, březen 2011

Obec	Vyjíždějící celkem	Vyjíždějící do zaměstnání	Vyjíždějící do škol	Podíl vyjíždějících na celkovém počtu obyvatel (%)
Hroznová Lhota	293	210	83	22,77
Kněždub	411	293	118	36,47
Kozojídky	222	144	78	44,49
Petrov	411	297	114	30,83
Radějov	206	122	84	25,72
Strážnice	1 419	988	431	24,46
Sudoměřice	336	247	89	26,62
Tasov	187	132	55	33,63
Tvarožná Lhota	264	171	93	29,17
Žeraviny	59	39	20	29,65
Mikroregion Strážnicko	3 808	2 643	1 165	27,65

Zdroj: Český statistický úřad (SLDB) – www.cszo.cz, zpracování: vlastní

V tabulce je možno vidět počet obyvatel, kteří denně vyjíždí do zaměstnání nebo škol mimo obec. Nejvíce obyvatel vyjíždělo v roce 2011 z obce Kozojídky (téměř 45%) a Kněždub (cca 36%). Tohle vysoké dojíždění může být způsobeno tím, že v Kozojídkách není možnost navštěvovat žádný stupeň základní školy a v Kněždubě je pouze základní škola nižšího stupně. Nejméně obyvatel vyjíždělo z Hroznové Lhoty (22,77%) a Strážnice (24,46%).

Obyvatelé z obcí mikroregionu nejčastěji dojíždějí za prací a do škol do okolních větších měst, zejména do Strážnice, Veselí nad Moravou a Hodonín.

3.5 Občanská vybavenost

3.5.1 Školství

V mikroregionu Strážnicko je poměrně dobrá dostupnost mateřských škol, jelikož v každé obci je jedna MŠ, kromě obce Žeraviny. Co se týká základních škol, tak v obcích Kněždub, Petrov, Radějov, Sudoměřice a Tvarožná Lhota jsou pouze školy s třídami prvního stupně, tudíž děti zde navštěvují školu od první do páté třídy. Po absolvování tohoto stupně

dojíždí do obcí, ve kterých mají školy i druhý stupeň, a to do Hroznové Lhoty, Tasova nebo si mohou vybrat mezi dvěma základními školami ve Strážnici.

Co se týká středoškolského a vyššího vzdělání, je tento stupeň vzdělání zajištěn pouze ve městě Strážnici, kde fungují dvě střední školy, a to státní Střední odborná škola Strážnice a soukromá Střední škola hotelová. Dále se zde nachází Střední odborné učiliště a gymnázium – obě tyto školy jsou taktéž státní. Vysokoškolské studium zajišťuje soukromá škola, Veřejnosprávní vzdělávací institut o.p.s., která poskytuje tři programy v bakalářském studiu a dva programy v magisterském studiu. Na této škole je zatím studium pouze dálkové. [14]

3.5.2 Zdravotnictví

Zdravotnictví je v mikroregionu vcelku na dobré úrovni, jelikož ve Strážnici působí hodně lékařů pro tuto oblast, ačkoliv se rozmanité služby lékařů nachází pouze ve dvou obcích. Ve Strážnici působí 4 praktičtí lékaři pro dospělé, 4 zubní lékaři, stomatologická laboratoř, 2 praktičtí lékaři pro děti a dorost, oční lékař, neurologie, interní specialista, 2 gynekologové a také 2 lékárny. V Hroznové Lhotě se nachází zdravotní středisko, ve kterém působí praktický lékař pro dospělé, dětská ambulance, zubní ambulance, gynekologická ambulance a také lékárna.

V obci Kněždub a Tvarožná Lhota fungují detašovaná pracoviště lékařů pro děti a dorost a také pro dospělé. V obcích Petrov a Sudoměřice se nachází pouze detašované pracoviště lékaře pro děti a dorost, v Radějově pouze pro dospělé. V Kozojídkách, Tasově a ani v Žeravinách není poskytována žádná lékařská služba.

Nejbližší poliklinika se nachází ve Veselí nad Moravou a nemocnice v Hodoníně. Ve Strážnici poskytuje své pečovatelské služby Domov pro seniory a je zde také Dětský domov.

3.5.3 Dopravní obslužnost

V oblasti je poměrně dobrá dopravní obslužnost i přes to, že v její blízkosti se nenachází žádná dálnice a ani rychlostní silnice. Obcemi Sudoměřice, Petrov a Strážnice prochází silnice první třídy č. 55 Břeclav – Uherské Hradiště – Olomouc. Tato silnice se napojuje u Břeclavi na dálnici D2 Brno – Bratislava. Obce mikroregionu pak spojují silnice III. třídy, jejichž síť je poměrně hustá.

V každé obci se nachází autobusové zastávky. Tuto hromadnou přepravu zajišťuje firma Vydos bus a.s. O víkendech tyto spoje nejezdí tak často jako ve všední dny, a to může být pro obyvatele menších obcí někdy problém.

Mikroregionem prochází jednokolejná železniční trať na trase Hodonín – Sudoměřice nad Moravou – Veselí nad Moravou – Vrbovce. Železnice prochází jen některými obcemi, a to Sudoměřicemi, Petrovem a Strážnicí.

3.5.4 Služby

V každé obci mikroregionu se nachází veřejná knihovna. Pouze ve Strážnici se nachází instituce zajišťující pojišťovací a bankovní služby. Také pro využití rozmanitějších služeb a nákupů musí obyvatelé z okolních obcí do tohoto města dojíždět. Ve většině obcí také působí sbor dobrovolných hasičů.

3.6 Turistické zajímavosti mikroregionu Strážnicko

3.6.1 Baťův kanál a Výklopník

V minulosti se uskutečnilo hodně pokusů o úpravu řeky Moravy, a to kvůli povodním. Tyto pokusy většinou skončily především kvůli finančním bariérám. Velký zájem na řešení problému projevil průmyslník Tomáš Baťa, jehož firma vlastnila lignitový důl Jan v Ratiškovcích a řešila problém levné přepravy lignitu pro své závody v Otrokovicích a ve Zlíně.

V průběhu zpracování projektů na vybudování kanálu se přistoupilo na návrh firmy Baťa, a.s. realizovat tento kanál i jako součást plavební cesty. Pro firmu Baťa byl tenhle krok velkým přínosem, jelikož se vyřešila levná doprava lignitu. Stavba plavebního a závlahového kanálu započala v roce 1934. [15]

V současné době je téměř celá vodní cesta v délce 52 km opravena a je zprovozněno 13 plavebních komor. Je tak v letní sezoně umožněna pravidelná turistická vodní doprava mezi Otrokovicemi a slovenskou Skalicí, a právě díky tomuto přístavu se stal Baťův kanál mezinárodní vodní cestou. Baťův kanál prochází třemi obcemi mikroregionu, a to Strážnicí, Petrovem a Sudoměřicemi. V každé obci se nachází přístaviště se sociálním zázemím, občerstvením a je zde možnost si zapůjčit hausboaty, motorové čluny, kajaky či kanoe nebo využít služby provozovatelů půjčoven lodí, a to plavbu na výletních lodích i na bikeboatech.

Zajímavou a ojedinělou stavbou na Baťově kanále je technická památka Výklopník u Sudoměřic, který byl postaven v roce 1939 a sloužil k překládání lignitového uhlí, které se přiváželo po železnici z dolu. Plně naložený vagon s lignitovým uhlím se pomocí lanového navijáku vtáhnul do Výklopníku. Zde se pomocí lanového kladkostroje vagon zdvihl a

následně vysypal jeho obsah do připravené lodi. Tyto lodě se pak plavily až do cílové stanice.[16]

V současné době je možnost v areálu Výklopníku ukotvit hausboat a přenocovat, dále pak využít občerstvení a navštívit expozici ve Výklopníku. Každoročně se zde pořádá několik akcí, například Čarodějnický slet pod Výklopníkem, kdy je připraven program zejména pro děti a je připravena volba Královny čarodějnic, ochutnávka kouzelných nápojů, grilování selete, táborák a diskotéka. Dále pak odemykání plavební sezony na Baťově kanále, košt ovocných destilátů, cyrilometodějské táboření, diskotéka na ukončení prázdnin a každou sobotu v letní sezoně je připraveno grilování a večerní plavby.

3.6.2 Petrovské Plže

V obci Petrov se nachází ojedinělý soubor původních vinných sklepů, přičemž některé z nich byly budovány již v 15. století. Tento soubor byl v roce 1983 prohlášen za vesnickou památkovou rezervaci jako první v České republice. Petrovské Plže náleží k typu sklepů zahloubených ve břehu bez nadzemní části. Šířka sklepa je většinou kolem tří metrů a délka zpravidla dosahuje patnácti metrů, někdy i více. Vrstva hlíny, která je nad sklepem, napomáhá udržovat příznivé vnitřní klima, které je důležité pro kvalitu vína. [17]

V tomto areálu se nachází cca 80 vinných sklepů, které vytvářejí ulicovou zástavbu se dvěma „náměstími“. Areál je veřejnosti přístupný celý rok a je často navštěvován turisty. Během léta je v areálu otevřena vinotéka, ve které turisté mohou ochutnat místní vína. V létě je zde pořádáno několik akcí nejen pro turisty, ale i pro místní obyvatele. Mezi hojně navštěvované akce patří Den otevřených sklepů vinařů Strážnicka, který se koná na začátku června a vinaři ze Strážnicka nabízejí ochutnávku svých vín v jednotlivých sklepech. Návštěvník po zaplacení vstupného dostane náramek na ruku, díky kterému může neomezeně degustovat. Mezi další události konané v Plžích patří hasičská noc, diskotéka na ukončení prázdnin a také Petrovský kotlík, kdy místní spolky vaří guláš a porota a návštěvníci jej ochutnávají a hodnotí.

3.6.3 Muzeum vesnice Jihovýchodní Moravy

Výstavba Muzea vesnice Jihovýchodní Moravy začala v roce 1973 a pokračuje až do dnešní doby. Původní myšlenka vycházela z představy o ukázce lidového stavitelství jednotlivých oblastí Slovácka. Proto je skanzen rozčleněn do areálů, představující tyto regiony. V současné době jsou veřejnosti zpřístupněny areály Moravských Kopanic,

luhačovického Zálesí, Hornácka, technických vodních staveb, vinohradnický areál a areál lučního hospodářství. Terén byl uměle vymodelován navážkami a vysazen zelení tak, aby odpovídal původnímu prostředí a celkem je zde umístěno 64 objektů. Zajímavá je i vstupní budova do muzea, která pochází z roku 1612 a je přestavěna v barokním slohu. Původně zde byl pivovar, jehož budova slouží jako zázemí pro návštěvníky. [18]

Muzeum vesnice Jihovýchodní Moravy nabízí návštěvníkům kulturní akce, které se týkají zejména zvyků, řemesel, lidových tradic a vystoupení folklorních souborů. Letos proběhne druhá ukázka prvorepublikového vojenského ležení, vojenské výzbroje, střelba z vojenských zbraní a také ukázka z období mobilizace 1914. Mimo to proběhne i hasičská neděle, která návštěvníkům nabídne představení historické i současné hasičské techniky v podání hasičských sborů z okolí Strážnice.

3.6.4 Muzeum oskoruší

Ve Tvarožné Lhotě se nachází ojedinělé muzeum oskoruší. Jeho vznik byl iniciován proto, že strom oskeruše je jedinečný a tradiční strom této oblasti. V České republice najdeme v současnosti oskeruše pouze v Českém Středohoří, výrazně více rostou na jihovýchodě Moravy, na Moravském Slovácku, konkrétně v pásu od Mikulova po Vizovice. Její dnešní stav v ČR čítá pouze cca 600 stromů.

Na území Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty byly jako památné stromy doposud vyhlášeny čtyři oskeruše – Adamcova, Karlova, Špirudova a Nejedlíkova oskeruše. K nejmohtnější oskeruším v Evropě patří Adamcova oskeruše, která se nachází v areálu vinic Žerotín u Strážnice. Tato oskeruše je také údajně nejstarším a nejmohtnější ovocným stromem v České republice, jehož obvod kmene měřený 1,3 m nad zemí dosahuje 458 cm a stáří je odhadováno na více než 400 let.

V muzeu oskoruší si mohou zájemci zakoupit produkty z tohoto stromu, suvenýry ze dřeva, ale i stromek samotný. K muzeu byla také zřízena Oskorušová stezka s 5, 7 a 12 kilometrovým okruhem, která vede kolem zajímavých oskoruší. Mezi kulturní program spojený s touto tematikou patří Slavnost oskoruší a Oskorušobraní.

3.6.5 Arimo s.r.o.

Firma Arimo s.r.o. sídlí ve Strážnici a zabývá se ruční výrobou modrotisku. Tato dílna vznikla v roce 1906 a v současné době zaměstnává 4 pracovníky. Dílny na výrobu modrotisku jsou v České republice jen dvě, ta druhá se nachází v Olešnici na Moravě. Modrotisk je

textilie, která je zhotovená technikou zdobení látek. Při této metodě se pomocí forem nanese na látku hmota, která kryje místa, jež nemají být zabarvena. Tato látka se poté ponoří do barvicí lázně a následně se vytáhne na vzduch, tím je vyvolán chemický proces, při kterém látka dostane požadovanou modrou barvu.

Firma Arimo nejen vyrábí modrotisk, ale také šije prostírání, ubrusy, polštářky, zástěry, košile, sukně, kroje a další. Kromě toho si zájemci mohou nechat ušít libovolné oblečení na zakázku. Zvláštností strážnické dílny je vícebarevný, žluto-modrý tisk, se kterým se jinde na našem území nesetkáme (Binderová, 2013).

3.6.6 Národní přírodní rezervace Čertoryje

„Národní přírodní rezervace je v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny definována jako menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku.“ [19]

V katastrálním území obcí Kněždub, Tvarožná Lhota a Hrubá Vrbka, se nachází komplex luk s výměrou 325,6 ha a nejvyšším bodem 443 m n.m. Toto území, nazývané Čertoryje, představuje nejrozsáhlejší květnaté bělokarpatské louky s výskytem četných druhů chráněných rostlin a živočichů, některé z nich se vyskytují v rámci České republiky právě jen v této přírodní rezervaci. Dokonce se Čertoryje řadí k nejbohatším lokalitám výskytu vstavačovitých rostlin ve střední Evropě a to díky tomu, že zde roste přes 20 druhů orchidejí. Typickým rysem této rezervace jsou roztroušené hájky a osamocené duby, lípy a jeřáby. Pro zájemce o turistiku vede rezervací turistická trasa.[20]

3.6.7 Zámek Strážnice

Na místě, kde nyní stojí zámek, stál původně hrad, který byl obehnan vodním příkopem a sloužil jako strážní stanoviště na moravsko-uherské hranici. Nejstarší zmínky o zámku ve Strážnici sahají do 14. století, kdy první vlastníci, páni z Kravař, provedli první přestavbu tvrze a začali budovat zámek. Dalšími významnými majiteli od roku 1501 byli Žerotínové, posledními vlastníky strážnického panství byli Magnisové. Ti se zasloužili o dnešní podobu zámku a také o založení rozsáhlého anglického parku, kam si nechali přivést různé cizokrajné dřeviny, které jsou chloubou strážnického parku. Dodnes se Strážnice pyšní krásnou platanovou alejí, která je údajně nejdelší ve střední Evropě.

Pro návštěvníky jsou v letní sezoně připraveny prohlídky zámku a také dlouhodobé expozice. V zámeckém parku je každoročně pořádán Mezinárodní folklorní festival, jenž se koná již od roku 1946 poslední červnový víkend. Tento festival trvá vždy od čtvrtku do neděle a do Strážnice se sjíždí tisíce návštěvníků, aby zhlédli nabitý folklorní program. Festival probíhá nejen na třech amfiteátrech v zámeckém parku, ale také v budově zámku a také v nedalekém skanzenu.

3.6.8 Salaš Travičná

Salaš Travičná se nachází nad obcí Tvarožná Lhota v CHKO Bílé Karpaty. Jedná se o obnovený areál salaše z 19. století. Turistický areál byl otevřen v roce 2003 a nachází se v něm muzeum kopaničářských roubených staveb, naučná stezka se 7 zastaveními zaměřených na poznávání zvířat a rostlin, sportovní atrakce pro malé i velké – provazová stezka, lanovky, horolezecký strom, prolézačka podzemním potrubím a po předchozí objednávce si mohou zájemci zahrát paintball. Zejména děti si mohou prohlédnout husy, kachny, kozy, ovce, psa a jsou připraveny i vyjížďky na koních a ponících.

Na salaši jsou také pořádány řemeslnické workshopy, během kterých se návštěvníci mohou seznámit například s výrobou vlny, sýra, másla, chleba nebo keramiky. Uprostřed salaše je zřízeno tábořiště, ve kterém je možnost postavit si stany a indiánská teepee. V kombinaci se zázemím v roubených stavbách se jedná o místo ideální pro krátkodobé dětské pobyty, například školy v přírodě.

Koncem září jsou každoročně pořádány akce na oslavu oskeruše. Na programu nechybí ochutnávky výrobků z oskeruší, poradna a prodej stromků vzácných ovocných dřevin, hry v přírodě pro malé i velké, řemeslné dílny, country i cimbálová muzika.

Zájemci mohou navštívit blízkou rozhlednu Travičná, na které se nachází vyhlídková plošina ve výšce 34 metrů.[21]

3.6.9 Stezky pro turisty a cykloturisty

Pro zájemce o turistiku a cykloturistiku prochází mikroregionem 6 tématických stezek, které vedou výhradně po silnicích třetí třídy nebo po polních cestách.

Úprkova stezka

Celková délka této stezky je 26 km a vede obcemi Strážnice, Tvarožná Lhota, Kněždub, Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky. Na trase se nachází Muzeum oskeruší,

Muzeum bratří Úprků, památný dům, který při své návštěvě tohoto kraje navštívil i slavný francouzský sochař August Rodin a na konci této trasy se nachází vinařský areál Křib v Kozojídkách.

Stezka strážnickými vinohrady

Délka trasy je cca 16 km a tvoří okruh mezi obcemi Strážnice, Sudoměřice a Petrov. Kromě velkého množství památek ve Strážnici je možno navštívit Baťův kanál, Výklopník, Plže a sudoměřické vinohrady.

Stezka Strážnickým Pomoravím

Stezka má délku cca 10 km a vede ze Strážnice k řece Moravě. Ze stezky je možno odbočit na zajímavé meandry Moravy a dále pak pokračovat k přístavišti Baťova kanálu do Petrova a zpět po loukách do výchozího bodu.

Bělokarpatská stezka

Tato stezka má délku 14 km a zájemce provede z obce Kněždub na kopce Bílých Karpat a také do národní přírodní rezervace Čertoryje. Odtud je možno se dostat k přehradě Lučina, která je oblíbeným místem na koupání.

Oskorušová stezka

Oskorušová stezka měří cca 9 km a vede z Tvarožné Lhoty přes Radějov, rozhlednu Travičná a zpět. Stezka vede kolem zajímavých stromů oskeruší, které jsou chloubou této oblasti.

Stezka okolo Radějova

Stezka má délku cca 19 km a uzavřený okruh prochází celou obcí Radějov a kolem přehrady Mlýnky, která je také oblíbená pro letní rekreaci. Následně vede veřejně přístupnou oborou, ve které je možno vidět divokou lesní zvěř.

3.7 Institucionální zabezpečení mikroregionu

3.7.1 Místní akční skupina Strážnicko

K rozvoji mikroregionu výrazně napomáhá svou činností Místní akční skupina Strážnicko. Toto občanské sdružení bylo založeno v roce 2005 a vyvíjí pravidelnou činnost na území mikroregionu Strážnicko a také v obci Vnorovy, která není členem mikroregionu.

„Sdružení „Strážnicko“ Místní Akční Skupina, je nevládní a nezisková organizace, jejíž cílem je snaha o trvale udržitelný rozvoj mikroregionu Strážnicka, zejména činnostmi ve prospěch obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů zaměřenými na údržbu a ochranu kulturních a historických památek, přírodních zajímavostí a krás regionu, na rozvoj infrastruktury, cestovního ruchu a drobného podnikání, na zvyšování zaměstnanosti, na prosazování šetrného a ekologického zemědělství, na zachování a propagaci tradičních hospodářských postupů a řemesel mikroregionu, na zapojení a participaci občanů na veřejném dění, na zavádění nových a inovativních postupů výroby a řízení, na rozvoj spolupráce jednotlivců a skupin uvnitř i vně mikroregionu, navázání spolupráce a zapojení se do podobných aktivit v zahraničí atp. Sdružení odmítá všechny formy sociální, národnostní, náboženské, politické, rasové či jakékoli jiné diskriminace.

Sdružení „Strážnicko“ Místní Akční Skupina sdružuje aktivní lidi, podnikatele, organizace a obce se zájmem o všestranný rozvoj území s cílem rozvoje infrastruktury, společenských aktivit, zvyšování zaměstnanosti a přispění k péči o okolní krajinu a lidské společenství ve smyslu trvale udržitelného rozvoje v rámci programů MZE Leader+, Leader ČR a OP ČR. “[28]

3.7.2 Přístup LEADER

Přístup LEADER klade důraz na spolupráci místních společenství a občanů, neziskových organizací a podnikatelů při řešení problémů daného regionu. Tento přístup je výhodný především v tom, že ti, kteří rozhodují o realizaci jednotlivých projektů, přesně znají místní podmínky (členové MAS). Tento přístup je využíván již od roku 2004 v rámci Programu rozvoje a obsahuje dva programy, a to LEADER ČR a LEADER+, které jsou financovány ze Státního zemědělského fondu Ministerstva zemědělství. [29]

4 Rozvoj mikroregionu

Tato kapitola se věnuje konkrétním již realizovaným projektům v mikroregionu. Jedná se o projekty, které byly financovány z fondů Evropské unie. Dále pak projekty, které byly realizovány s pomocí Místní akční skupiny Strážnicko a financovány ze Státního zemědělského fondu Ministerstva zemědělství. Poslední část obsahuje vybrané plánované projekty. Tyto informace, jak již bylo zmíněno, pochází přímo od představitelů obcí, se kterými byl proveden nestrukturovaný rozhovor.

4.1 Realizované projekty v mikroregionu Strážnicko

Tato kapitola se věnuje některým projektům, které byly realizovány v jednotlivých obcích mikroregionu a přispěly tím k rozvoji oblasti.

4.1.1 Náves Petrov – Srdce obce

Při realizaci tohoto projektu došlo k rekonstrukci veřejných ploch včetně chodníků kolem hlavní silnice, procházející obcí Petrov. Tím se podařilo odsunout cyklisty z hlavní silnice, což nepochybně vede k větší bezpečnosti v obci. Došlo ke komplexním stavebním úpravám v centru obce, které poskytuje možné plochy pro shromažďování, setkávání, společenské a také kulturní akce. Součástí řešeného projektu jsou také lavičky, stojany pro kola, informační panely, veřejné osvětlení a prvky veřejné zeleně, bylo také nově vybudováno parkoviště. Hlavním cílem projektu bylo zvýšení kvality a estetičnosti veřejných ploch centra obce nejen pro místní občany, ale také pro návštěvníky.

Tabulka 4.1: Financování projektu Náves Petrov – Srdce obce

Programové období:	Strukturální 2007-2013		
Název programu:	ROP NUTS II Jihovýchod		
Stav projektu:	Realizace projektu ukončena		
Termín zahájení:	1.6.2009		
Termín ukončení:	30.4.2010		
Žadatel:	Obec Petrov		
Financování (v Kč)			
Rozpočet celkem:			12 209 090
z toho:	příspěvek EU (85%):		10 377 725
	národní veřejné prostředky celkem (15%):		1 831 365

z toho:	finanční prostředky z rozpočtu regionální rady (50%):	915 682
	finanční prostředky z rozpočtu obce (50%):	915 683

Zdroj: Regionální informační servis - www.risy.cz, zpracování: vlastní

Prostřednictvím realizace tohoto projektu došlo k vybudování kvalitních a funkčních prostor, jejichž užívání vede k podpoře občanské soudržnosti, života v obci, ke zvýšení úrovně bydlení a zlepšení podmínek pro místní podnikatele.[26]

4.1.2 Centrum pro nakládání s odpady města Strážnice

Centrum pro nakládání s odpady se nachází ve stávajícím areálu skládky TKO Strážnice a jeho provoz byl zahájen 25.4.2013. Stávající areál má plochu cca 4,5 ha a tvoří ho několik částí:

- Sběrný dvůr – část A slouží jako stálá sběrna pro objemové nebezpečné odpady, které obyvatelé nemají možno uložit do běžných sběrných nádob na směsný komunální odpad. Odpady se dále odváží ke zpracování nebo zneškodnění do zařízení k tomu určených. Na této ploše jsou uskladněny velkoobjemové kontejnery pro jednotlivé nebezpečné odpady a velkoobjemové odpady. Dále je zde umístěno místo zpětného odběru elektrozařízení.
- Sběrný dvůr – část B slouží pro shromažďování autovraků před předáním oprávněné osobě.
- Část C se skládá z plochy na zpracování a využití stavební suti. Díky dalšímu projektu s názvem „Plocha pro úpravu BRO v areálu Centra pro nakládání s odpady města Strážnice“ se na této ploše vybudovalo místo pro úpravu biologicky rozložitelného odpadu (BRO). [30]

Tabulka 4.2: Financování projektu Centrum pro nakládání s odpady města Strážnice

Programové období:	Strukturální 2007-2013		
Název programu:	OP Životní prostředí		
Stav projektu:	Realizace projektu ukončena		
Termín zahájení:	23.2.2012		
Termín ukončení:	29.3.2013		
Žadatel:	Město Strážnice		
Financování (v Kč)			
Rozpočet celkem:			11 959 740
z toho:	příspěvek EU (85%):		10 165 779
	národní veřejné prostředky celkem (15%):		1 793 961

z toho:	finanční prostředky ze státních fondů (33,3%):	597 987
	finanční prostředky z rozpočtu kraje (51,3%):	920 000
	finanční prostředky z rozpočtu obce (15,4%):	275 974

Zdroj: Regionální informační servis - www.risy.cz, zpracování: vlastní

Pro obyvatele mikroregionu Strážnicko je uložení separovaného odpadu v Centru pro nakládání s odpady zcela zdarma. Dokonce byla prodloužena i pracovní doba, nejen pro pracovní vytižené obyvatele je otevřeno i v sobotu, a proto mají obyvatelé větší možnost využít služeb skládky, která se nachází nedaleko města Strážnice. Realizací projektu došlo k navýšení kapacity a zpracování odpadů či jejich třídění o 2 970 t/rok.

4.1.3 Plocha pro úpravu BRO v areálu centra pro nakládání s odpady města Strážnice

Předmětem tohoto projektu bylo vybudování kompostárny pro efektivní způsob zpracování biologicky rozložitelného odpadu. Existuje několik způsobů zpracování tohoto odpadu. Ve Strážnici je používán způsob vermikompostování. Tahle metoda spočívá ve zpracování BRO žížalami. Pro tuhle činnost slouží kalifornské žížaly, které je možno použít na likvidaci nedokonale rozloženého kompostu, staré trávy a listů z předešlých let. Kalifornské žížaly velice intenzivně zpracovávají veškerý biologický odpad a ani zahradní žížaly nerozkládají odpad tak intenzivně. Biologický materiál projde trávicím ústrojím kalifornských žížal a tím vzniká velmi kvalitní hnojivo – vermikompost.

Tabulka 4.3: Financování projektu Plocha pro úpravu BRO

Programové období:	Strukturální 2007-2013		
Název programu:	OP Životní prostředí		
Stav projektu:	Realizace projektu ukončena		
Termín zahájení:	31.8.2011		
Termín ukončení:	1.10.2012		
Žadatel:	Město Strážnice		
Financování (v Kč)			
Rozpočet celkem:			7 073 766
z toho:	příspěvek EU (85%):		6 012 701
	národní veřejné prostředky celkem (15%):		1 061 065
	z toho:	finanční prostředky ze státních fondů (33%):	353 688
		finanční prostředky z rozpočtu obce (67%):	707 377

Zdroj: Regionální informační servis - www.risy.cz, zpracování: vlastní

Realizací tohoto projektu je kapacita nově zbudovaného zařízení cca 1 500 tun biologického odpadu za rok. V současné době je ve městě rozmístěno cca 70 kontejnerů na bioodpady a město provádí svoz vlastními dopravními prostředky pravidelně v určený den a také podle potřeby občanů. Pro obyvatele mikroregionu Strážnicko je uložení biologicky rozložitelného odpadu zdarma. V omezené míře si mohou zájemci také odvážet vermikompost, který vyprodukují žížaly svou činností, a to také zadarmo. [30]

4.1.4 Zkvalitňování výuky na ZŠ Sudoměřice

Cílem tohoto projektu bylo prostřednictvím nových metod a nástrojů docílit zlepšení stavu počátečního vzdělávání na základní škole. Zefektivnění a zkvalitnění výuky bylo dosaženo vzděláváním a podpůrnými vzdělávacími kurzy pedagogických pracovníků, dále novým vybavením v oblasti digitálních technologií i tvorbou a následným používáním nových – vlastních metodických pomůcek a učebních materiálů ve výuce. Zvýšení efektivity práce se žáky ve vybraných tématech probíhá individualizací výuky prostřednictvím dělení hodin nebo podporou při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných. Snížení výskytu rizikového chování u žáků je podpořeno zapojením asistenta pedagoga, psychologa nebo speciálního pedagoga. [27]

Tabulka 4.4: Financování projektu Zkvalitňování výuky na ZŠ Sudoměřice

Programové období:	Strukturální 2007-2013		
Název programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		
Stav projektu:	Financování projektu ukončeno		
Termín zahájení:	1.9.2010		
Termín ukončení:	28.2.2013		
Žadatel:	Základní škola a Mateřská škola Sudoměřice		
Financování (v Kč)			
Rozpočet celkem:			540 453
z toho:	příspěvek EU (85%):		459 385
	národní veřejné prostředky celkem (15%):		81 068

Zdroj: Regionální informační servis - www.risy.cz, zpracování: vlastní

Realizací tohoto projektu je dosaženo vyšší efektivity při vzdělávání žáků. Žáci tuhle formu výuky mohou vnímat jako zábavnější a také mohou mít větší motivaci k učení.

4.1.5 Kanalizace Radějov

V rámci tohoto projektu došlo k vybudování kanalizace v obci Radějov a následnému odvedení splaškových vod do čističky odpadních vod, která je také součástí tohoto projektu. Část kanalizace je provedena jako oddílná a část jako jednotná s využitím některých již stávajících stok. Na kanalizační síti jsou vybudovány 2 čerpací stanice, 4 odlehčovací komory a 1 dešťová nádrž.

Tabulka 4.5: Financování projektu Kanalizace Radějov

Programové období:	Strukturální 2007-2013
Název programu:	OP Životní prostředí
Stav projektu:	Realizace projektu ukončena
Termín zahájení:	1.11.2010
Termín ukončení:	31.12.2013
Žadatel:	Obec Petrov
Financování (v Kč)	
Rozpočet celkem:	77 181 805
Uznatelné náklady:	52 884 296
z toho: příspěvek EU:	44 951 652
národní veřejné prostředky celkem:	7 932 644
z toho: finanční prostředky ze státních fondů:	2 644 215
finanční prostředky z rozpočtu kraje:	2 644 215
finanční prostředky z rozpočtu obce:	2 644 215

Zdroj: Regionální informační servis - www.risy.cz, zpracování: vlastní

Díky tomuto projektu došlo ke zlepšení nakládání se splaškovými odpady obce Radějov. Celkový rozpočet byl cca 77 milionů, avšak uznatelné náklady byly ve výši skoro 53 mil. Z fondů EU bylo financováno 85% uznatelných nákladů.

4.2 Projekty realizované přístupem LEADER

Díky čerpání dotací z Programu rozvoje venkova přístupem LEADER bylo financováno celkem 82 projektů, které byly podány ve dvanácti výzvách. V období 2008 – 2013 byly čerpány finanční prostředky ve formě dotací ve výši 31 734 219,- Kč.

Tabulka 4.6: Přehled čerpaných dotací podle obcí

Obec	Čerpaná dotace v Kč	Dotace v %
Hroznová Lhota	3 821 162	12,0
Kněždub	1 689 330	5,3
Kozojídky	1 460 319	4,6
Petrov	3 046 303	9,6
Radějov	1 252 690	3,9
Strážnice	8 339 207	26,3
Sudoměřice	3 416 227	10,8
Tasov	1 601 748	5,0
Tvarožná Lhota	2 916 494	9,2
Vnorovy	3 457 831	10,9
Žeraviny	732 908	2,3
Celkem v mikroregionu	31 734 219	100,0

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Nejvyšší částka čerpání dotací byla přidělena městu Strážnice, a to 26,3% z celkové částky, což koresponduje s počtem obyvatel v tomto městě. Dále pak bylo přiděleno nejvíce finančních prostředků obci Hroznová Lhota a Vnorovy. Nejmenší částka dotací připadla na obec Žeraviny (2,3%), Radějov (3,9%) a Tasov (5%).

4.2.1 Procházka Petrovem – aneb od vody k vínu

I přes to, že Petrov disponuje novým zrekonstruovaným centrem obce i komunikacemi, památkovou rezervací Plže, přístavištěm na Baťově kanále, tak turisté měli v obci pouze omezené možnosti dozvědět se o zajímavostech v obci. Díky tomuto projektu tak došlo k instalaci 15 směrových infotabulí, jelikož se turisté v obci špatně orientovali, dále pak byly umístěny 2 velké panely informující o obci a celém mikroregionu Strážnicko.

Tabulka 4.7: Financování projektu Procházka Petrovem – aneb od vody k vínu

Celkové náklady vč. DPH v Kč	Požadovaná dotace v Kč	Proplacená dotace v Kč	Ukončení realizace	Proplacená dotace v %
575 959	407 971	407 971	31.8.2012	71

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Celkové náklady na tento projekt byly cca 576 tis. Kč. Na tento projekt byla obci vyplacena dotace ve výši 71% z celkových nákladů.

4.2.2 Autokempink Strážnice – cyklisté vítání

Vzhledem k podpoře rozvoje cykloturistiky a také četnosti cyklotras v mikroregionu je Strážnice centrem pro milovníky tohoto sportu. Každoročně se sem sjíždí rodiny s dětmi, skupiny přátel nebo přímo organizované zájezdy s celodenními cyklistickými výlety. Aby mohli hosté autokempinku využít kvalitní zázemí a služby, které jsou také podmínkou pro přidělení certifikace „Cyklisté vítání“, tak vedení autokempinku rozhodlo o vytvoření projektu s pomocí MAS.

Tabulka 4.8: Financování projektu Autokempink Strážnice – cyklisté vítání

Celkové náklady vč. DPH v Kč	Požadovaná dotace v Kč	Proplacená dotace v Kč	Ukončení realizace	Proplacená dotace v %
970 908	438 162	438 162	31.12.2012	45

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Realizací tohoto projektu tak vznikla nová úschovna kol s kapacitou více než 100 kol. Je zde také možnost vyprání a usušení oblečení, umytí kola, poskytnutí základního vybavení pro jednoduché opravy kol, půjčení lékárničky, zakoupení cyklistických i turistických map okolí. Součástí projektu je také pořízení 12 kol na půjčování (dámské, pánské i dětské), venkovních stolů, zvýšení kapacity o 18 lůžek pro ubytované a také 20 stolů v restauraci. S půjčením kola jsou v ceně i různé služby, např. při poruše kola je klientovi dovezeno nové kolo nebo může být klient odvezen zpět do kempu.

4.2.3 Vila Alžběta

Vila Alžběta byla otevřena v roce 2010 a je umístěna na okraji obci Žeraviny. V současné době poskytuje ubytování pro projíždějící cyklisty i pro náročnější klientelu. Hostům je nabízeno ubytování ve třech pokojích (dvoulůžkové a čtyřlůžkové s možností přistýlky) a každý z nich má jiný interiér. Celková kapacita ubytovaných je 12 osob. V každém pokoji je LCD televize, notebook s vysokorychlostním připojením k internetu a tiskárna. Hostům jsou také k dispozici dvě prostorné koupelny s masážním sprchovým koutem a dvě toalety. Pro sportovní využití slouží také posilovna a je zde možnost zapůjčení kol a čtyřkolky.

Tabulka 4.9: Financování projektu Vila Alžběta

Celkové náklady vč. DPH v Kč	Požadovaná dotace v Kč	Proplacená dotace v Kč	Ukončení realizace	Proplacená dotace v %
995 000	597 000	509 017	26.2.2010	51

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Celkové náklady na realizaci projektu byly 995 000,- Kč. Poskytnutá dotace byla ve výši 51% a realizací projektu se rozšířila možnost ubytování v mikroregionu.

4.2.4 Oprava lesní cesty u Výklopníku

Hlavním cílem tohoto projektu bylo vytvoření kvalitní příjezdové komunikace k převážně obecním lesním pozemkům, které potřebovaly údržbu. Dalším záměrem obce bylo využití této příjezdové komunikace jako součást cyklotrasy k přístavišti Výklopník, což také výrazně posílilo turistický ruch.

Tabulka 4.10: Financování projektu Oprava lesní cesty u Výklopníku

Celkové náklady vč. DPH v Kč	Požadovaná dotace v Kč	Proplacená dotace v Kč	Ukončení realizace	Proplacená dotace v %
228 000	190 000	187 975	30.6.2011	82

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Realizace tohoto projektu posílila turistický ruch, jelikož je Výklopník často navštěvován nejen turisty, ale i místními. Proplacená dotace byla ve výši 82% z celkových nákladů.

4.2.5 Informační centrum Strážnicka

Kvůli neustále narůstajícímu počtu návštěvníků mikroregionu bylo zřízeno turistické informační centrum, jehož zřizovatelem a provozovatelem je město Strážnice a od roku 2010 má jednoho stálého pracovníka.

Tabulka 4.11: Financování projektu Informační centrum Strážnicka

Celkové náklady vč. DPH v Kč	Požadovaná dotace v Kč	Proplacená dotace v Kč	Ukončení realizace	Proplacená dotace v %
1 116 823	662 009	662 009	28.2.2010	59

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Infocentrum je vybaveno stojany na propagační materiály, nástěnnými mapami a LCD televizorem, na němž jsou přehrávány krátké prezentace mikroregionu. Dále jsou zde také nabízeny regionální výrobky i literatura a různé turistické suvenýry.

Díky požadavkům turistů je každoročně turistická sezona v infocentru zahájena již 1. května a kromě všedních dnů je otevřeno v sobotu, neděli i ve státní svátky. Nejvyšší návštěvnost infocentra za dobu jeho fungování byla v roce 2012, a to 11 266 návštěvníků. V loňském roce 2013 byla návštěvnost nižší, a to z důvodu deštivého května a června, kdy republiku sužovaly rozsáhlé záplavy a i proto, že se od září velmi ochladilo. Ideálním stavem pro turistiku tedy byly jen měsíce červenec a srpen a celková návštěvnost v tomto roce byla 8 834 návštěvníků.

4.2.6 Podpora ovocnářství ve Vnorovech

Realizací tohoto projektu byla vybudována sušárna na ovoce, malá expozice a klubovna pro činnost občanského sdružení Ekoton, které realizovalo tento projekt s pomocí MAS Strážnicko. Dále byla také zrealizována malá naučná stezka s informačními panely umístěnými po obci, která je věnovaná především pěstování ovoce. Také bylo na obecním pozemku vysazeno cca 50 ovocných stromů, zejména tradičních odrůd ovoce.

Klubovna je vybavena plakáty podporující ekologickou výchovu a jsou zde pořádány exkurze pro děti mateřské a základní školy. Sdružení Ekoton propaguje především sušení ovoce, při kterém se zachová většina vitamínů. Zájemci si mohou své ovoce nechat usušit a také již vysušené ovoce odkoupit.

Tabulka 4.12: Financování projektu Podpora ovocnářství ve Vnorovech

Celkové náklady vč. DPH v Kč	Požadovaná dotace v Kč	Proplacená dotace v Kč	Ukončení realizace	Proplacená dotace v %
160 000	136 034	136 034	31.10.2012	85

Zdroj: MAS Strážnicko - <http://www.straznicko-mas.cz> zpracování: vlastní

Tento projekt podporuje ekologickou výchovu dětí, které sušárnu na ovoce navštěvují v rámci exkurzí. Celkové náklady na Podporu ovocnářství ve Vnorovech byly 160 000,- Kč a vyplacená dotace byla ve výši 85%.

4.3 Plánované projekty

Představitelům obcí byla položena otázka ohledně plánovaných projektů v jejich obci na rok 2014 a další roky.

Ve Tvarožné Lhotě jsou naplánovány aktivity pro rozvoj krajiny a pro celkový rozvoj obce do roku 2020. Mezi připravované záměry patří výsadba zeleně a zatravnění převážně erozní plochy, s čímž souvisí i vytvoření komplexní protierozní studie, dále pak obnova pastvin, vinohradů i rybníku. Mezi aktivity pro celkový rozvoj obce patří úprava fasád domů s dotací obce, rekonstrukce ZŠ, dokončení úprav hřbitova včetně rekonstrukce márnice, výstavba dětského hřiště a také malého koupaliště na Lučině. S největší finanční zátěží počítá obec Tvarožná Lhota při zahájení výstavby inženýrských sítí pro novou ulici.

V obci Kněždub se počítá s vybudováním bezbariérové chodníkové sítě, což spočívá v rekonstrukci chodníků ve stávajících trasách s vybudováním bezbariérových přístupů k veřejným plochám. Druhým plánovaným projektem je nahrazení starých, v současné době již nefunkčních dvou autobusových zastávek novými. Dále je v plánu rekonstrukce půdních prostor ZŠ. Tyto prostory v podkroví budou multifunkční a budou sloužit jako knihovna, zkušebna pro pěvecké sbory, učebny pro vzdělávání obyvatel v oblasti jazykových a počítačových kurzů. Dále má obec Kněždub v plánu opravu cyklotrasy na trase Kněždub – rekreační oblast Kejda kvůli nevyhovujícímu stavu povrchu vozovky. V oblasti vzdělávání by měla být zřízena venkovní učebna v přírodě na zahradě základní školy včetně tartanového doskočiště, dráhy pro běh, přírodního posezení s ohništěm a také s naučným přírodním koutkem.

Ve městě Strážnice je naplánováno několik projektů, například oprava fasády budovy ZŠ, vybudování dětského hřiště, rekonstrukce chodníků podél hlavní silnice, oprava vstupní brány na městském hřbitově. Další důležitou investiční akcí se v roce 2014 stane výstavba sociálního zařízení na Baťově kanále. V souběhu s touto výstavbou budou pokračovat práce na dalších projektových dokumentacích ke studii využití prostoru přístaviště, kdy by mohly k sociálnímu zařízení vzniknout i další objekty, v nichž bude umístěna restaurace s venkovním posezením, půjčovna lodí a kol, infocentrum s vyhlídkovou věží. Dále se předpokládá vybudování odpočinkové zóny pro návštěvníky přístaviště – lavičky, posezení, dětské hřiště, prostor k malým kulturním akcím apod.

Neméně zajímavý je také plánovaný projekt s názvem Poznávejme příhraniční krásy Strážnicka a Skalicka. Jak již samotný název napovídá, jedná se o spolupráci mikroregionu Strážnicko se Slovenskou republikou. V rámci tohoto projektu by mělo dojít k vyvinutí aplikace do mobilních telefonů, aby turisté z ciziny měli možnost si stáhnout informace v cca 12 jazykových mutacích o asi 100 nejzajímavějších památkách mikroregionu. Tato aplikace by měla být ke stažení na stránkách města Strážnice.

Obec Sudoměřice se ve svých plánovaných projektových záměrech soustředí převážně na podporu cestovního ruchu. Dokazuje to projekt, v rámci kterého by mělo dojít k vytvoření cyklostezky propojující obec Sudoměřice s přístavištěm u Výklopníku na Baťově kanále včetně jeho přemostění. V současné době není ze Sudoměřic dobrá dopravní dostupnost a právě přemostěním by došlo ke zvýšení dostupnosti Baťova kanálu nejen pro cyklisty. Další projekt je rovněž zaměřen na zvýšení dostupnosti pro turisty, a proto chce obec Sudoměřice vytvořit vlakovou zastávku na již stávající železniční trati Hodonín – Veselí nad Moravou, která by byla využívána během plavební sezony a navazovala by na Výklopník. Neméně zajímavým plánem je bezpochyby vybudování cyklostezky po hrázi Baťova kanálu a také vytvoření sítě cyklostezek, které by propojovaly obce mikroregionu.

Dalším plánem je zřízení ubytování ve stávajícím objektu zahrádkářské budovy v areálu vinných sklepů v Sudoměřicích. Mimo oblast cestovního ruchu je naplánována výstavba domu pokojného stáří, což by rozšířilo stávající kapacitu sociálních služeb v obci a také uspokojilo poptávku po pokojném bydlení seniorů. Také je v plánu stavba multifunkčního kulturního zařízení, které by mělo zlepšit kulturní a společenské zázemí obce.

V obci Tasov nejsou naplánovány žádné velké projekty v letošním roce. Do budoucna by však chtěli realizovat pouze menší projekty, například nakoupení různých strojních zařízení pro údržbu obce, potřebné vybavení pro hasiče a sportovce. Dále je pak v plánu vybudování víceúčelového hřiště, cyklostezky, opravy chodníků a místních komunikací, obnova veřejných prostranství a také obnovení interiérů a vytápění v budovách občanské vybavenosti.

Mikroregion má velký potenciál v oblasti cestovního ruchu, a tak by bylo vhodné ho ještě více využít. Ke zvýšení atraktivity by mohlo přispět například rozšíření o zimní rekreaci. Dále pak podpora typických venkovských aktivit, jako folklor, tradice nebo také domácí výroba sýru, másla – tohle by mohlo být prezentováno například pořádáním workshopů s aktivním

přístupem místních obyvatel. V dnešní době by měla být samozřejmostí možnost výběru ubytování podle přání zákazníka. Nejen této šance by se mohli chopit místní obyvatelé.

5 Závěr

V bakalářské práci je popsán rozvoj mikroregionu Strážnicko, a to jak rozvoj současný, tak i budoucí. Pozornost je zde zaměřena na potenciál cestovního ruchu a také na projekty, které byly v mikroregionu realizovány s pomocí finanční podpory z fondů Evropské unie. Realizací těchto projektů se zvýšila nejen kvalita života obyvatel v mikroregionu, ale také se oblast stala turisticky zajímavější a atraktivnější pro turisty.

V práci byly popsány jednotlivé obce mikroregionu, vybrané demografické a ekonomické ukazatele a také občanská vybavenost obcí. Z těchto údajů vyplývá, že počet obyvatel v mikroregionu Strážnicko od roku 2012 neustále klesá, ale tento úbytek není příliš výrazný. Oblast, ve které se mikroregion nachází, je typicky venkovská s velkým množstvím polí, vinohradů, sadů a postrádá velké průmyslové zóny. Podle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů k březnu 2011 pracovalo nejméně obyvatel mikroregionu v sektoru zemědělství (4%), což je podobný trend jako v průměru České republiky, avšak podíl pracujících v tomto sektoru je v mikroregionu vyšší než v ČR (2,81%). Za prací a do škol lidé nejvíce dojíždí do Strážnice, Veselí nad Moravou a do města Hodonín. Dopravní obslužnost je v oblasti na poměrně dobré úrovni.

Mikroregion je atraktivní turistickou destinací se spoustou zajímavostí. Bohužel není využito potenciálu, jež má oblast v rámci cestovního ruchu, zejména v oblasti ubytování. Mezi největší zajímavosti patří bezpochyby Bařův kanál a technická památka Výklopník, Plže v Petrově, Muzeum vesnice Jihovýchodní Moravy ve Strážnici, Muzeum oskoruší a pro milovníky turistiky i cykloturistiky je zde mnoho turistických a cykloturistických tras, z nichž některé vedou v CHKO Bílé Karpaty.

Poslední část bakalářské práce je věnována realizovaným projektům v mikroregionu. Zaměření projektů bylo různé – od zateplování a rekonstrukce budov, přes podporu vzdělávání ve školách až po zkvalitnění nakládání s odpady. Protože je pro mikroregion důležitá budoucnost, položila jsem představitelům obcí otázku, která se týkala plánovaných projektů v jejich obci, které by napomohly jejímu rozvoji.

Ze SWOT analýzy, která je přílohou, lze vyčíst, že kromě turisticky atraktivního území má mikroregion několik dalších silných stránek, například čisté životní prostředí, dostatečné množství mateřských a základních škol, širokou síť knihoven, uchovávání kulturních tradic a jsou zde také velké rekreační oblasti v CHKO Bílé Karpaty – Mlýnky, Lučina a Kejda.

Mezi slabé stránky zcela jistě patří úpadek velkých podniků v oblasti textilního průmyslu, což vede k nedostatku pracovních příležitostí a tím pádem ke zvyšování nezaměstnanosti. Vyšší nezaměstnanost může být zároveň i hrozbou, jelikož může dojít k odlivu mladých a vzdělaných lidí.

Dalo by se určitě ještě využít potenciálu území, a to například budováním rodinných farem, podporou malého a středního podnikání, rekonstrukcí silnic III. třídy a místních komunikací, využitím kapacity kulturních a sportovních zařízení. Dále by mohla být více podpořena propagace mikroregionu, což by vedlo ke zlepšení turistické image a oblast by se tak mohla dostat do podvědomí turistů a potenciálních návštěvníků.

Závěrem lze říci, že ač má mikroregion hodně silných stránek, tak má i v určitých oblastech potenciál, který může i nadále úspěšně rozvíjet.

Seznam použité literatury

- [1] BINDEROVÁ, Klára. *Modré z kypy: modrotisk a strážnická dílna Jochových*. 1. vyd. Boskovice: Albert, 2013. ISBN 978-80-7326-229-7.
- [2] KADERÁBKOVÁ, Jaroslava et al. *Úvod do regionálních a správních věd: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1996. ISBN 80-859-6318-3.
- [3] MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2006. ISBN 80-248-1117-0.
- [4] WOKOUN, René et al. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-807-2016-990.
- [5] ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. *UUR: NUTS* [online]. UUR [20.11.2013].
Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
- [6] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMR: NUTS II* [online]. MMR [20.11.2013]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/N/NUTS-II>
- [7] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *RIS: Mikroregiony* [online]. RIS [cit. 22.11.2013]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/olomoucky-kraj/regionalni-informace/mikroregiony/>
- [8] ZLÍNSKÝ KRAJ. *ZLÍNSKÝ KRAJ: DSO – přehled právní úpravy a postupy registrace* [online]. ZLÍNSKÝ KRAJ [22.11.2013]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/clanky/dokumenty/753/dso---prehled-pravni-upravy-a-postupy-registrace.doc>
- [9] MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *MVČR: Mikroregiony a místní akční skupiny* [online]. MVČR [22.11.2013]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>

- [10] MIKROREGION MORAVSKOBEROUNSKO. *MIKROREGION MORAVSKOBEROUNSKO: Strategie rozvoje Mikroregionu Moravskoberounsko* [online]. MIKROREGION MORAVSKOBEROUNSKO [22.11.2013]. Dostupné z: http://www.mikroregion.morberoun.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=500092&id_dokumenty=1007
- [11] HYŽÍKOVÁ, Marie. *Hospodaření svazků obcí*. Brno, 2009. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta ekonomicko-správní, Katedra veřejné ekonomie.
- [12] MIKROREGION STRÁŽNICKO. *MIKROREGION STRÁŽNICKO: Popis mikroregionu* [online]. MIKROREGION STRÁŽNICKO [27.11.2013]. Dostupné z: <http://straznicko.cz/detail.asp?ID=180>
- [13] MANAGEMENT MANIA. *MANAGEMENT MANIA: Sektory trhu* [online]. MANAGEMENT MANIA [12.3.2014]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/sektory-trhu>
- [14] VEŘEJNOSPRÁVNÍ VZDĚLÁVACÍ INSTITUT. *VVIS: Studium* [online]. VVIS [10.2.2014]. Dostupné z: <http://www.vvis.cz/index.php/studium-na-nasi-skole/>
- [15] BURÁŇOVÁ, Vendula. *Možnosti vybudování turistického areálu v Sudoměřicích pro zvýšení návštěvnosti Baťova kanálu*. Zlín, 2006. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky, Katedra management a ekonomiky.
- [16] SUDOMĚŘICE. *SUDOMĚŘICE: Baťův kanál a Výklopník* [online]. SUDOMĚŘICE [13.3.2014]. Dostupné z: <http://www.obecsudomerice.cz/turista-volny-cas/batuv-kanal-a-vyklopnik.html>
- [17] OBEC PETROV. *OBEC PETROV: Plže* [online]. PETROV [14.3.2014]. Dostupné z: <http://www.obec-petrov.cz/index.php?nid=10674&lid=cs&oid=2469463>
- [18] NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *NÚLK: Areál muzea* [online]. NÚLK [14.3.2014]. Dostupné z: <http://skanzen.nulk.cz/areal-muzea.html>

- [19] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *MŽP: Národní přírodní rezervace* [online]. MŽP [cit. 15.3.2014]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/narodni_prirodni_rezervace
- [20] CITTADELLA. *CITTADELLA: Národní přírodní rezervace Čertoryje* [online]. CITTADELLA [15.3.2014]. Dostupné z: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=index&site=NPR_certoryje_cz
- [21] ITRAS. *ITRAS: Salaš Travičná* [online]. ITRAS [16.3.2014]. Dostupné z: <http://itras.cz/salas-travicna/>
- [22] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMR: Programy 2007-2013* [online]. MMR [18.3.2014]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013>
- [23] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMR: Fondy Evropské unie: 26,7 miliard € pro Českou republiku* [online]. MMR [19.3.2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>
- [24] CYRRUS ADVISORY. *CYRRUS ADVISORY: Vláda ČR schválila materiál předložený ministerstvem pro místní rozvoj* [online]. CYRRUS ADVISORY [19.3.2014]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/tag/investice-pro-rust-a-zamestnanost/>
- [25] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *MMR: Příprava období 2014-2020* [online]. MMR [19.3.2014]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>
- [26] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *RIS: Náves Petrov – Srdce obce* [online]. RIS [19.3.2014]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=46472>
- [27] REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS. *RIS: Zkvalitňování výuky na ZŠ Sudoměřice* [online]. RIS [21.3.2014]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=69455>

[28] MAS STRÁŽNICKO. *MAS STRÁŽNICKO: Stanovy "STRÁŽNICKO" Místní Akční Skupina* [online]. MAS STRÁŽNICKO [cit. 24.3.2014]. Dostupné z: www.straznicko.cz/old/mas/dokumenty/01_stanovyMASstraz05.doc

[29] MAS ČESKOMORAVSKÉ POMEZÍ. *MAS ČMP: Metoda LEADER může být účinným nástrojem rozvoje venkovských oblastí* [online]. MAS ČMP [24.3.2014]. Dostupné z: <http://www.mascmp.cz/7-aktuality/25-metoda-leader-muze-byt-ucinnym-nastrojem-rozvoje-venkovskych-oblasti>

[30] Interní materiály města Strážnice.

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tabulka 2.1: Minimální a maximální počet obyvatel pro tři základní úrovně NUTS regionů .	4
Tabulka 2.2: Jednotlivé úrovně územních jednotek klasifikace CZ – NUTS k 1.1.2013	4
Tabulka 3.1: Vývoj počtu obyvatel k 1.1.	20
Tabulka 3.2: Počet mužů, žen a jejich průměrný věk k 1.1.2013	21
Tabulka 3.3: Věková struktura obyvatelstva (k 1.1.2013)	21
Tabulka 3.4: Vzdělanostní struktura obyvatel v obcích mikroregionu (březen 2011)	22
Tabulka 3.5: Podíl zaměstnaných v jednotlivých ekonomických sektorech, březen 2011 (v %)	24
Tabulka 3.6: Počet obyvatel vyjíždějících denně z obce do zaměstnání nebo škol, březen 2011	25
Tabulka 4.1: Financování projektu Náves Petrov – Srdce obce.....	34
Tabulka 4.2: Financování projektu Centrum pro nakládání s odpady města Strážnice	35
Tabulka 4.3: Financování projektu Plocha pro úpravu BRO	36
Tabulka 4.4: Financování projektu Zkvalitňování výuky na ZŠ Sudoměřice.....	37
Tabulka 4.5: Financování projektu Kanalizace Radějov.....	38
Tabulka 4.6: Přehled čerpaných dotací podle obcí	39
Tabulka 4.7: Financování projektu Procházka Petrovem – aneb od vody k vínu	39
Tabulka 4.8: Financování projektu Autokempink Strážnice – cyklisté vítání	40
Tabulka 4.9: Financování projektu Vila Alžběta	41
Tabulka 4.10: Financování projektu Oprava lesní cesty u Výklopníku	41
Tabulka 4.11: Financování projektu Informační centrum Strážnicka.....	41
Tabulka 4.12: Financování projektu Podpora ovocnářství ve Vnorovech	42

Seznam obrázků

Obrázek 2.1: Administrativní rozdělení České republiky na regiony soudržnosti a kraje.....	5
Obrázek 2.2: Mapa mikroregionů v ČR	8
Obrázek 2.3: Schéma financování operačních programů.....	14
Obrázek 3.1: Mapa mikroregionu Strážnicko	15

Seznam zkratk

a.s.	akciová společnost
apod.	a podobně
atp.	a tak podobně
BRO	biologicky rozložitelný odpad
cca	circa
cm	centimetr
CZ-NUTS	klasifikace územních statistických jednotek
č.	číslo
ČOV	čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
ha	hektar
CHKO	chráněná krajinná oblast
Kč	koruna česká
km	kilometr
km ²	kilometr čtvereční
m n.m.	metrů nad mořem
MAS	místní akční skupina
mil.	milion

mld.	miliarda
MŠ	mateřská škola
MZE	Ministerstvo zemědělství
např.	například
NUTS	nomenklatura územních statistických jednotek
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OP	operační program
ROP	regionální operační program
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírka
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
sv.	svatý
t	tuna
TJ	tělovýchovná jednota
tj.	to jest
TKO	tuhý komunální odpad
tzv.	tak zvaně
USA	Spojené státy americké
vč.	včetně

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. května 2014

.....
Veronika Kolajová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Mapa mikroregionů v Jihomoravském kraji k 1.1.2010

Příloha č. 2: Starostové a znaky obcí mikroregionu Strážnicko k 1.4.2014

Příloha č. 3: Rozhovor s představiteli obcí

Příloha č. 4: SWOT analýza

Příloha č. 5: Výklopník na Baťově kanálu

Příloha č. 6: Petrovské Plže

Příloha č. 7: Muzeum vesnice Jihovýchodní Moravy ve Strážnici

Příloha č. 8: Zámek Strážnice

Příloha č. 9: Cyklotrasy Strážnicka

Příloha č. 10: Realizace projektu Centrum pro nakládání s odpady města Strážnice – část A

Příloha č. 11: Realizace projektu Plocha pro úpravu BRO v areálu centra pro nakládání s odpady města Strážnice – zpracovávání odpadu